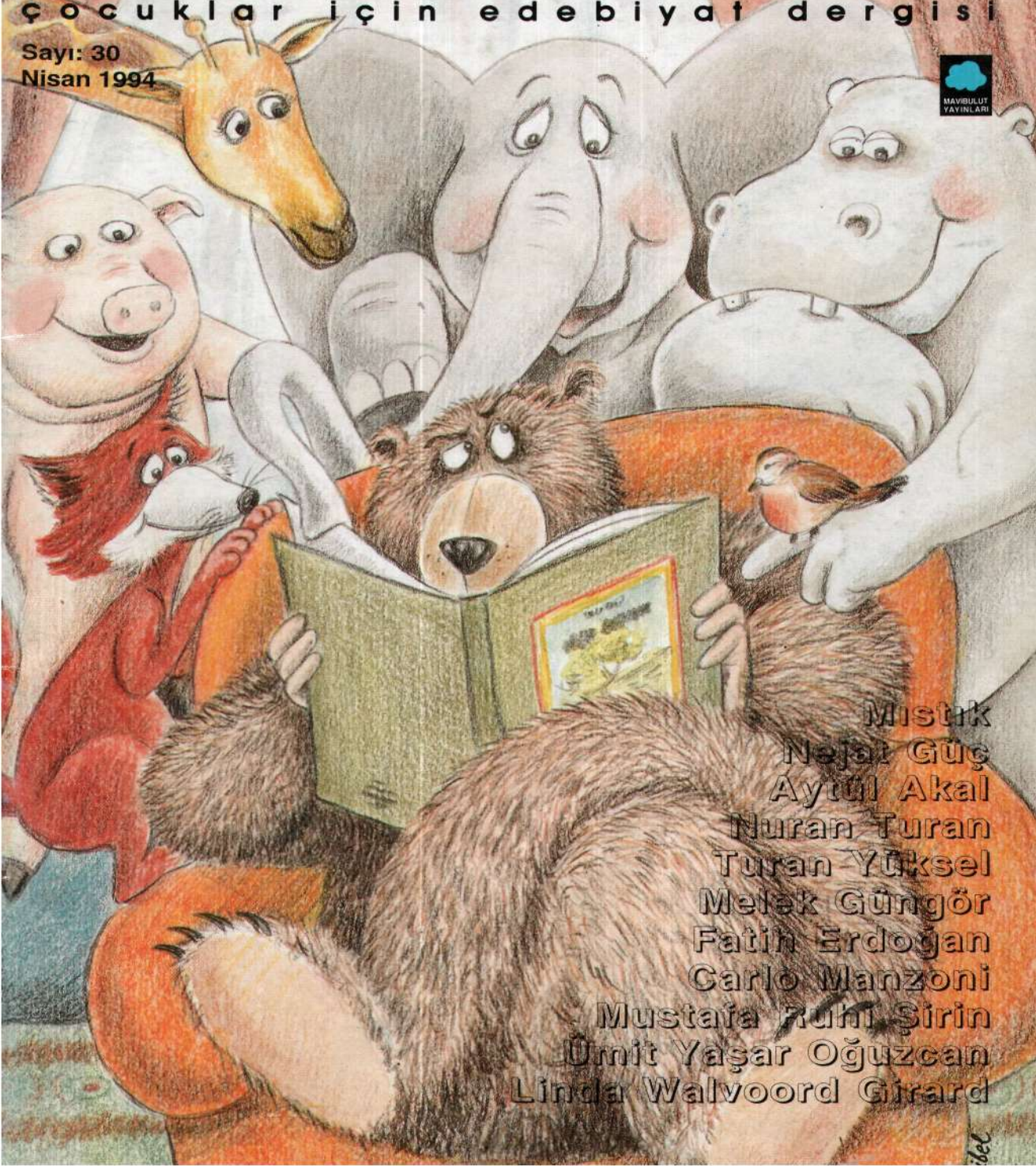


KIRMIZIFARE

çocuklar için edebiyat dergisi

Sayı: 30
Nisan 1994



Mistik
Nejat Güç
Aytül Akal
Nuran Turan
Turan Yüksel
Melek Güngör
Fatih Erdoğan
Carlo Manzoni
Mustafa Ruhi Şirin
Ümit Yaşar Oğuzcan
Linda Walvoord Girard

ibel

Kırmızıfare Çocuklar İçin Edebiyat Dergisi 1739 sayılı
"Milli Eğitim Temel Kanunu'nun 55. maddesi gereğince ince-
lenmiş, eğitim ve öğretim açısından 24 Aralık 1990 tarihli,
2328 sayılı Tebliğler Dergisi'nde okullara tavsiye edilmiştir.

Kırmızıfare

çocuklar için edebiyat dergisi

Sayı: 30

Nisan 1994

Sahibi ve Sorumlu Müdürü: Fatih Erdoğan

Danışma Kurulu:

Prof. Dr. Meral Alpay, Ferit Avcı, Ayla Çınaroğlu
Yıldırım Derya, Mustafa Eremektar, Turan Yüksel

©MAVİBULUT YAYINLARI

Yeniçarşı Cd. 33/2 Ferah Apt. Kat:4
80060 Galatasaray İstanbul

Tel: (0-212) 252 63 75 -76 * Faks: (0-212) 244 08 60

Ayda bir çıkar. Fiyatı: 30.000 TL.

Abonelik bedeli :

Yıllık 12 sayı: 300.000 TL.

Taahhütlü: 420.000 TL.

(Cilt kapağı her yılın sonunda abonelere ücretsiz gönderilir.)

Yurtdışı: DM 50.

Yurtdışı Taahhütlü: DM 60.

*

Filmler: Reprograf(511 38 26)

Kapak Renk Ayrımı: Kombi Grafik (518 18 32)

İç Baskı: Ayhan Matbaacılık (518 24 14)

Kapak Baskısı: Ak Basım (244 58 16)

Cilt: Sema Cilt Evi (567 86 29)

Kapak: Sibel Demirtaş

Merhaba,

"**ERKEN ABONELİK**" ve "**KARDEŞTEN KARDEŞE ABONELİK**" kampanyalarımıza ilgi göstererek zor günlerinde kendisini yalnız bırakmayan dostlarına **Kırmızıfare** öpücükler gönderiyor. Aboneliklerini erken yenileyenlerin kitapları, abonelik armağan edenlerin **özel bloknotlu klasörleri** geciktirilmeden postalanıyor. Bu kampanyalardan birine veya ikisine katıldığınız halde armağanlarınızı almadıysanız hemen bizi arayın.

1993 yılında abonemiz olanlara 2. Cilt kapakları postalandı. "Ama daha biz birincisini almadık ki!" diyenlere hatırlatalım: 1. cilt kapağı daha sonra hazırlanacak ve postalanacak, merak etmeyin.

Bundan böyle dergimiz artık 48 sayfa. Yani, siz oburlara -pardon- okurlara okuyacak daha çok şey... Anketimizi üşenmeden doldurup yollayan abonelerimize teşekkürler. Her yıl yapacağımız bu anketimizin bu yılki sonuçları orta sayfalarımızda.

Son ve en önemli haber: **Çocuk Yayınları Derneği** kuruldu. Ülkemizde sizlere yönelik yayınların daha güzel olması için çalışmalar yapacak olan bu derneğe çocuklar üye olamıyor, ama sizlere okuma alışkanlığı kazandırmış olan o sevgili anne babalarınızı bize katılmaları için ikna etme görevini size veriyorum, tamam mı? Onlara çok ihtiyacımız var. Bilgi için beni arayabilirler.

(Üff, bu "merhaba" amma da uzun oldu...)

Edebiyat ve sevgi dolu günler

Fatih Erdoğan

Kilerdekiler

İstanbul	Ümit Yaşar Oğuzcan	3
Ahşap Ev	Melek Güngör	4
Taksi (Bay Veneranda)	Carlo Manzoni	13
Serdar'ın Gezi Notları (Bali'de Ölüm)	Nuran Turan	14
Bu Dünya Kimin	Aytül Akal	16
İhtiyar Bir Kedi	Nejat Güç	18
Anket Değerlendirmeleri		23
Onu Seviyorum (19)	Fatih Erdoğan	27
Yağmurun Elleri	Mustafa Ruhi Şirin	28
Arşimed ve Kralın Altın Tacı	Linda Walwoord Girard	32
Bilim-Oyun (Kayığım Sabunha)	Fatih Erdoğan	38
Bin Birinci Yavru	Mustafa Eremektar	40
İpucu Bizden Çözümü Sizden	Turan Yüksel	46
Bir Kitap Bir Yazar		48

Kırmızıfare
artık

sayfa



İSTANBUL

Evin içinde bir oda, odada İstanbul
Odanın içinde bir ayna, aynada İstanbul

Adam sigarasını yaktı bir İstanbul
Kadın çantasını açtı, çantada İstanbul

Çocuk bir olta atmıştı denize, gördüm
Çekmeğe başladı, oltada İstanbul

Bu ne biçim iş bu nasıl şehir
Şişede İstanbul, masada İstanbul

Yürüsek yürüyor, dursak duruyor, şaşırdık
Bir yanda o, bir yanda ben, ortada İstanbul

İnsan bir kere sevmeye görsün, anladım
Nereye gidersen git, orada İstanbul.



3

Ümit Yaşar Oğuzcan

1926 yılında Tarsus'da doğdu. 1946 yılında Eskişehir Ticaret Lisesi'ni bitirdi. Aynı yıl Ankara'da Osmanlı Bankası'nda bankacılığı meslek seçerek iş hayatına atıldı. 1947'de Adana'ya gitti, orada İş Bankası'na girdi. 1961 yılı başında memurluktan ayrılıp İstanbul'a geldi. Bir süre yalnız kalemiyle geçindi. Çeşitli dergi ve gazetelere yazdı. Bu arada kendi adını taşıyan bir yayınevi kurarak eserlerinin yayını ile uğraştı. 4 Kasım 1984 yılında İstanbul'da öldü. Basında ilk şiirleri 1940-1941 yılları arasında yayımlandı. Eserlerinden bazıları şunlardır:

Şiir: İnsanoğlu(1947), Deniz Musikisi(1948), Dillere Destan(1954), Dolmuş(1955), Bir Daha Ölmek(1956), Kör Ayna(1957), Beni Unutma(1958, 1961, 1963, 1966, 1968), Yeni Dünya Rekoru(1961), Ötesi Yok(1963), Sadrazamın Sol Kulağı(1965), Mihribana Şiirler(1965), Biraz Kül, Biraz Duman(1966), Taşlar ve Başlar(1966), Sen Aşk Nedir Bilmezdin! 1967, 1970), Ben Seni Sevdim mi(1968), Halktan Yana(1969).

Nesir: Sahibini arayan Mektuplar(1961, 1962, 1966), Hüzün Şarkıları(1963, 1970), Mihrebana Mektuplar(1965), Avrupa Görmüş Adam(1967).

Antoloji: Garip Şiirler(1958, 1968), Şiirimizde Aşk ve Kadın, Ölüm, İstanbul, Ayrılık, Taşlama, Tabiat(1962), Çocuk Şiirleri(1971), Şairlerin Seçtikleri(1971).

AHŞAP EV

Melek Güngör

Üç katlı beton bina,
"Bugün nasılsınız?" diye

diye sürdürdü konuşmasını.
Yanında uzanan görkemli,

sordu
yanındaki
büyük ahşap
eve. "Hava
güzel ve
güneşli,
bahçenizdeki
kır çiçeklerinin
hepsi açmış.
Köşedeki
manolya
ağacının
çiçekleri de
açılmak
üzere." Sonra
da, "Umarım
bunlar sizi
mutlu
ediyordur,"



Res.: Mustafa Delioğlu

ancak harabeye dönmek üzere olan güzel ev onun hem hayranlık, hem de üzüntü duymasına neden oluyordu. İçinden hep böyle güzel bir yapı olmayı kurardı ama onun insanlarca bu kadar hor kullanılıp sonra da terk edilmesine acımdan da kendini alıkoyamıyordu. Ahşap ev yanındaki komşusunun kendisine seslenip onu selamladığını duymuştu.

Ağır bir uykudan uyanır gibi yavaşça gözlerini kaldırıp kapı komşusuna baktı.

"Teşekkürler sevgili dostum," dedi fersiz

gözlerle. "Bütün gece rüya görüp durdum. Sanki eski yıllarımı yaşıyor gibiyim inanın bana. Bahçemdeki havuz yine su dolmuştu. Kameriyemin üzerine dolanmış yasemin ağacının çiçekleri bu suyun üzerinde yüzüp durmaktaydı. Sanki yüzyıl önce beni yaptıran sahibimin güzel

kızının şarkı söylediğini duyar gibi oldum odalarımın birinde." Durup biraz üzüntülü başını salladı. "Ah, ne güzel günlerdi onlar ve ben ne kadar mutluydum!"

"Oo, evet," dedi üç katlı bina. "Sizin hâlâ çok güzel olduğunuzu görebiliyorum. Oysa ben daracak ve upuzun görünümümle ne kadar gülüncüm. Üstelik basit, yeşil mozaiklerle de süslemeye

çalışmışlar beni. Doğrusu sizin şu bakımsız halinizle bile yanınıza yakışmadığımı biliyorum. Ama ne yazık ki sahiplerim çok yoksul insanlar.

Paraları ancak bu kadarına yetebildi. Gene de onlardan memnunum. Çünkü beni oldukça iyi kullanıyorlar ve çok da nazikler."

Üç katlı dar binanın yanındaki iki katlı çirkin gecekonda konuşulanların hepsini duymuştu. Nedense, içinde yaşayan insanlar gibi, kavgacı ve dedikoduyu seven



bir evdi bu.

"Huu,
komşular!" diye
seslendi onlara,
"Bugün buraya
bir inşaatçı
gelecek. Bunu
biliyor
muydunuz?"

Üç katlı beton
bina sesini
çıkartmadan
öylece durdu.
Görgüsüz
komşusunun ne
diyeceğini
biliyor gibiydi.
"İnşaatçı mı
gelecek?" diye
sordu ilgiyle
ahşap ev. "Ne
yapmak
istiyormuş
biliyor musunuz
acaba
hanımefendi?"
"Bilmem ki!"
diye cevap verdi
gecekondu. Ama
bu seste "Her
şeyi biliyorum
ama söylemek
işime gelmiyor,"
diyen bir anlam
vardı. Ahşap
evin derin bir



sessizliğe gömülmesi onu iyice kıskırtmıştı.

"Sizin mutlaka haberiniz yoktur, ama benim sahiplerimin parası pek bol. Yakında tüm mahalleyi satın alacaklarından söz ediyorlardı geçen gün. Kim bilir belki yarın sıra sizde olur.

Dediklerine göre beni hep olduğum gibi bırakacaklarmış. Çünkü onlara, daha önce yaşadıkları yerdeki evlerini anımsatıyormuşum. Ama mahalledeki tüm evler yıkılıp yerlerine on iki, on beş katlı binalar çıkarsa hiç şaşmam. Hah, hah, ha! Bunu merakla bekliyorum doğrusu."

Ne ahşap ev, ne ne de beton bina uzun süre konuşmasını sürdüren gecekonduya cevap vermek istedi. Öylece birbirlerine bakıp duruyorlardı. Zaten biraz sonra gecekondunun sahipleri birer ikişer evden çıkarak ortalıkta dolaşmaya başlamışlardı. Şimdi sokakta bir yığın çocuk vardı. Hepsinin de gözü ahşap evin bahçesindeydi, ama çok küçük oldukları için henüz evin duvarını aşıp oraya ulaşamıyorlardı.

Halbuki insana hasret olan

ahşap ev yıkıcı olduklarını bile bile onları bahçesinde görmekten ne kadar mutlu olacağını düşünüyordu. "Bir gelseler, " diyordu kendi kendine. "Neşeyle dolsa yine bahçem. Hep sevgiyle kucaklarım onları, oysa öyle terk edilmişim ki!"

Tam bu sırada gecekondun çocuklarından biri, bir taş alıp ahşap eve fırlattı. Penceresinin camı kırılmıştı ama eski ev gene de, "Zararı yok, kırsın camlarımı çocuklar," demektedir. "Onlar çocuk ve ben de onları çok seviyorum." Aradan birkaç gün geçti ve gecekondunun sözünü ettiği inşaatçılar geldi. O sırada ahşap ev beton binaya geçmişteki güzel günleri anlatmaktaydı.

"O zamanlar bahçemde leylaklar açardı," diyordu beton eve. "Evin büyük hanımı çiçeklere, beyi de meyve ağaçlarına düşküncü. En güzel, en lezzetli meyve ve en güzel çiçeği yetiştirme konusunda sanki aralarında yarış ediyorlardı. Sonradan hırsızların söküp götürdüğü pencere oymalarımı, büyük bey çok ünlü bir ustaya yaptırmıştı."

"Sözünüzü kestiğim için özür dilerim," dedi beton bina. "Galiba birileri bahçenize giriyor."

İki ev ilgiyle izlediler gelenleri. Ellerinde ölçüm aletleri taşıyan ustalardı bunlar. Tüm yapıyı ölçtüler,



bahçe uzunluğunu hesapladılar. Bu arada da aralarında konuşuyorlardı. İçlerinde en yaşlı ve en görmüş geçirmiş görüneni yaptığı işten

hiç memnun değildi sanki..

"Bu kadar güzel oymalar ve tavan süslerini başka hiçbir yerde görmedim daha önce," dedi arkadaşına.

"Doğrusunu istersen, böyle bir evin yıkılıp yerine kocaman beton bir bina dikilmesi çok yazık olacak!"

Arkadaşı ustanın üzüntüsüne hiç aldırmış etmiyordu. "Aman canım, alt tarafı eski, köhne bir ev bu! Yerini alacak on iki katlı bina sahibini müthiş zengin edecek!"

"Bunun sahibi zaten çok zengindir," dedi usta.

"Ama böyle bir ev bir daha kolay kolay yapılmaz. Paradan daha önemli şeyler olduğuna inanmıyor musun?" Ancak bu söze karşılık diğer usta sadece omuz silkerek işine devam etti.

Ustalar gittikten sonra ahşap ev neşesini iyice yitirmiş, derin bir sessizliğe gömülmüştü.

Beton bina onu teselli etmek için bile ağzını açamıyordu. Yalnız yan taraftaki gecekond, içindeki insanlarla birlikte görgüsüzce gürültü patırtı ediyor, ahşap

evi üzecek sözler sarf ediyordu, ama ona cevap veren çıkmıyordu.

O günlerde; ahşap evin bulunduğu mahallede oturan, ancak Anadolu Lisesi'nde yatılı okumaya başladığı için pek ortalıklarda görünmeyen Orhan, tatil nedeniyle geri dönmüştü. Bir arkadaşıyla birlikte ahşap evin duvarlarından birine oturdular. Bunu eskiden beri yaparlardı. Ahşap ev o kadar sevinmişti ki göz yaşlarını tutamadı.

"Orhan geldi," diyordu kendi kendine. "O beni hep severdi, yazık, bu belki de onu son görüşüm olacak. Yıkımcılar birkaç gün içerisinde gelirler mutlaka."

Tam bu sırada gecekonduda oturan çocuklardan biri Orhan'ın yanına geldi.

"Abi, abi biliyor musun bu evi babam yıktıracak!" dedi.

Orhan buna çok şaşırmıştı.

"Neden yıktırıyor anlayamadım," diye sordu çocuğa şaşkınlıkla.

"Yerine kocaman bir bina yaptırıp çok para kazanacak da ondan," diye böbürlendi çocuk.

Bu konuşmalar ahşap evi

öylesine kırıyordu ki, kalbi paramparça olmuştu.

Üzüntüyle inledi ve üst katının bir köşesi çatırdayarak yere döküldü. Orhan kederli gözlerle ahşap binaya baktı.

"Bu ahşap evde benim ne anılarım var, " dedi arkadaşına. "Onun böyle yıkılıp gitmesi ne acı. Oysa çok değil, yedi sekiz yıl önce mahallemiz bu evle birlikte anılırdı."

İki çocuk bir süre daha aralarında konuşup eski günleri andılar ve sonra da oradan uzaklaştılar. Ahşap ev artık gün saymaya başlamıştı. Sokak başında birkaç kişiyi bir arada görüşünde ürperiyor, acaba beni yıkmaya mı geliyorlar diyerek kuşkuyla izlemeye koyuluyordu.

Bir gün hiç beklemediği bir şey oldu. Orhan tekrar geldi ve tek başına ahşap eve girdi.

Kırık pencere camından içeri atlaması hiç de zor olmamıştı.

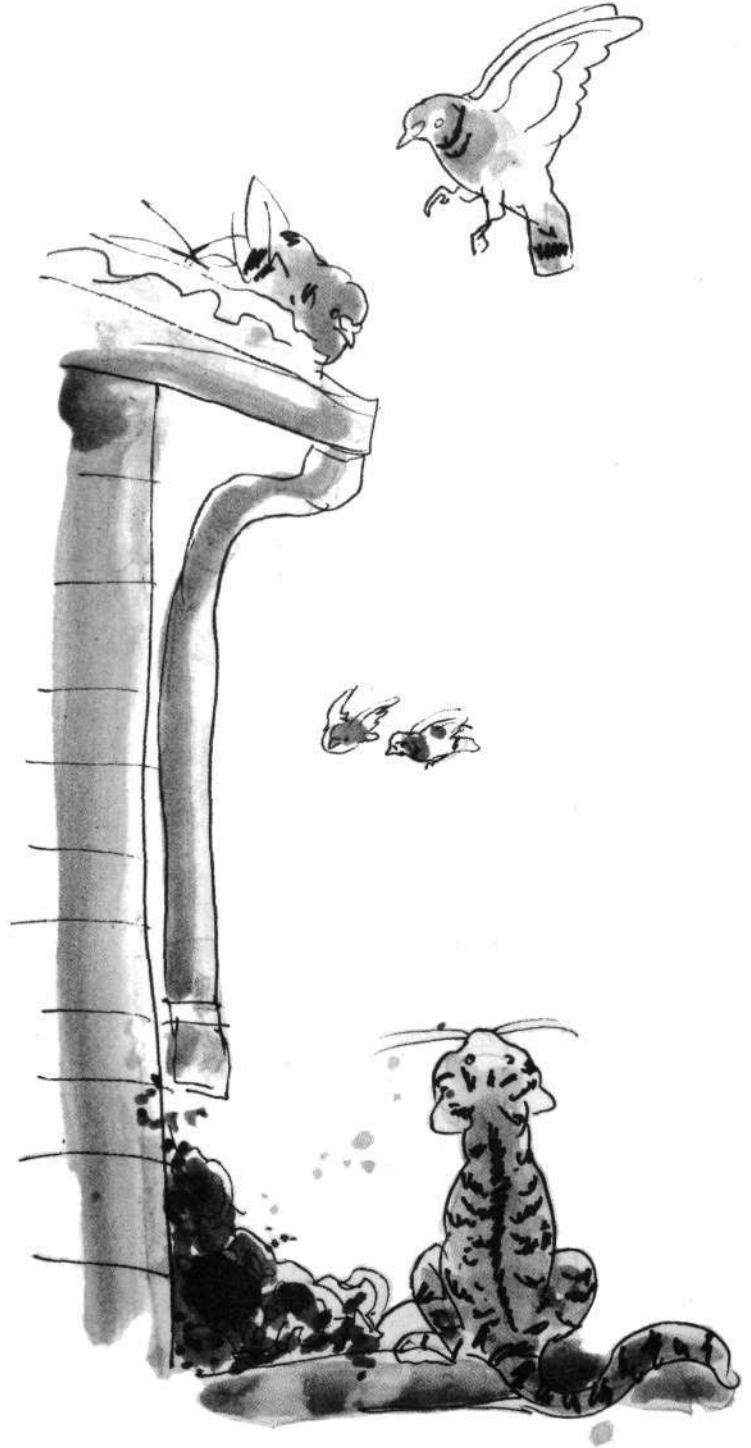
Ahşap ev hiç beklemediği bu konuğa o kadar sevinmişti ki, gözleri yaşlarla doldu ve sevecen bakışları onun odalarında gezinmesini seyretti. Orhan büyük bir ciddiyetle evi dolaşıyor, odaları geziyor, dolaplara bakıyor ve

tavandaki
oymaları
inceliyordu. Ahşap
ev ise sevgili
misafirine bir
şeyler
sunamamanın
üzüntüsünü
çekmekteydi. "Ah,
eski sahiplerim
olsaydı neler
ikram ederlerdi bu
küçük konuğa,"
diyordu sürekli.
"Ama benim ona
sunacak hiçbir
şeyim yok, ne
yazık!"

10

Konuğuna bir
armağan
verememenin
üzüntüsüyle
düşünüp
dururken birden
aklına bir şey
geldi.

"Belki ona
kendimden bir anı
bırakabilirim,"
dedi kendi
kendine. "Evet
böyle yapmak en
iyisi, nasıl olsa
yıkıcılar hepsini
tuzla buz edecek,"
diyerek



oymalarının en güzel parçasını yavaşça çocuğun önüne bıraktı. Orhan, koptuğu tavandan sanki kanat takmış gibi yavaşçacık önüne düşen oymayı bir an üzüntüyle seyretti. Ahşap evin ona bir armağan sunduğunu pek anlamamıştı ama birden bir şeylere karar vermiş gibi onu yerden aldı ve biraz daha oyalandıktan sonra çıktı gitti. Eski ev onun arkasından bakakalmıştı, bu onu son görüşüydü belki de.

Sonraki günlerde eski ve ahşap bina yıkımı beklemeyi bırakmış, tuzla buz olacağı an için kendini hazırlamaya çalışıyordu. Bu nedenle ha bire, eskiden neşeyle geçen günlerini anımsıyor ve geçmişle ilgili düşler içerisinde yaşıyordu. Yanındaki nazik beton binayla da fazla konuşmaz olmuştu. İçin için Orhan'ın tekrar kendini ziyarete gelmesini beklemekteydi. Her nedense o çocuğun kendisini anladığını düşünüyordu.

"Gene gelse, içeri girse Orhan," diyordu kendi kendine. "Bir dostla vedalaştıktan sonra ölmek beni mutlu ederdi herhalde!"

Bugünlerde yandaki gecekondu sürekli bir şekilde onu rahatsız ediyordu. Artık, bir büyük hanımefendiyle konuştuğunu iyice unutmuş, durmadan ona eski ve köhne bir ev olduğunu, kendi sahibinin onu zevkle yıkarak yerine koca bir bina diktireceğini söyleyip duruyordu.

"Sen öyle kendini beğen istediğin kadar," diyordu çirkin gecekondu. "Terk edilmiş köhne bir evden başka bir şey değilsin oysa. Göreceksin birkaç güne kalmaz seni yerle bir edecekler."

Gerçekten de bu sözlerin üstünden birkaç gün geçtikten sonra yıkımcı görünüşlü adamlar birer ikişer sökün ettiler. Üç katlı beton bina çok beğenip saygı duyduğu ahşap evin yıkılışını görmemek için gözlerini kapamıştı. Ahşap ev de başına gelecekleri kabullendiğinden öylece beklemekteydi. Ama bir yandan da, "Hep Orhan'ın geleceğini umdum bu son günlerde," diyordu içinden. "Gelmediğine göre okuluna dönmüştür."

Gelen adamlar birkaç dakika sonra bahçeye girmiş, bir

levha asmaya koyulmuşlardı. Ahşap ev, "Bu da nesi?" diye merak ederek göz ucuyla okumaya çalıştı. Levhanın üzerinde, "Birinci Derece Tarihi Eser," diye yazıyordu ve restorasyon işlerinin başlangıç ve bitiş tarihi belirtilmekteydi. Eski ev gözlerine inanamıyordu bir türlü. Kurtulmuştu, evet kurtulmuştu. "Sanki birden

en değerli yapılarından biri olacak. Çocuğun getirdiği oymayı görür görmez tanıdım ve bu ev olduğunu anladım. Çünkü bu evdeki oymaları, okulda ders olarak görmüştük. Hepsi değeri ölçülemeyecek kadar kıymetlidir!"

Daha sonra evin yanından uzaklaşıp gecekonduunun önünde durdular. Onu hiç beğenmedikleri apaçık belli

oluyordu. İçlerinden biri "Bu gecekonduyu buradan kaldırmak gerekecek. Bu kadar güzel bir yapının yanında çok çirkin duruyor," dedi ve hep birlikte

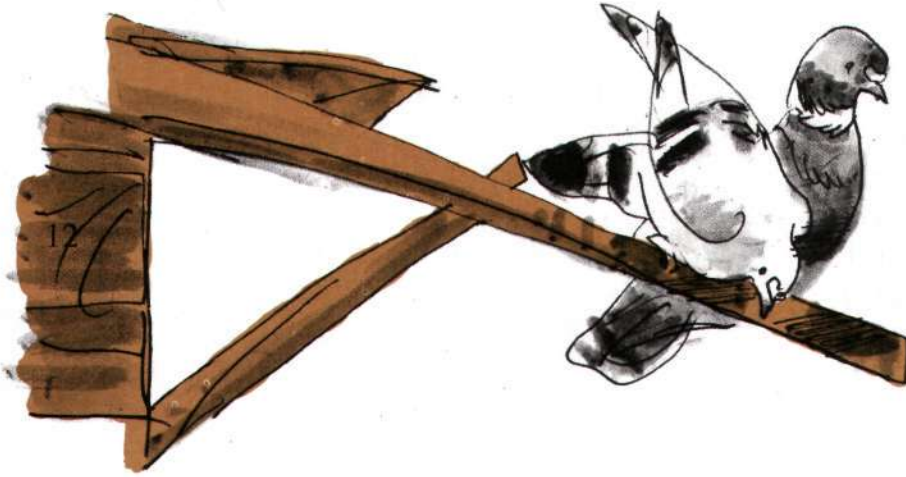
bir şeylere karar vermiş olarak uzaklaştılar.

Ahşap ev için görkemli ve güzel günler artık yeniden başlıyordu.

"Teşekkürler küçük dostum," dedi içinden Orhan'a ve yan taraftan sevgiyle kendisine bakmakta olan beton binayı neşeyle selamladı.

gençleştim," diye geçirdi içinden mutlulukla.

Gelen adamlardan biri, "Şu küçük çocuğa çok şey borçluyuz," dedi. "Adı Orhan'dı galiba değil mi? O haber vermeseydi bu kadar değerli bir yapı göz göre göre cahil insanların elinde yok olup gidecekti. Eminim restorasyondan sonra kentin



TAKSİ

BAY VENERANDA adamın birini durdurup sordu:

"Affedersiniz, taksi mi lazımdı?"

"Yoo," dedi adam, "Niye sordunuz?"

"Ne demek niye sordunuz?" dedi Bay Veneranda. "Taksiye ihtiyacı olan biri taksi çağırır, ya da bir taksi durağına gider. Bu kadar basit."

"İyi ama benim taksiye ihtiyacım yok ki," dedi adam.

"O zaman da tabii ki taksi çağırmanıza ya da taksi durağına gitmenize gerek yok," dedi Bay Veneranda. "Ben farklı bir şey mi söylüyorum?"

"Benim taksi çağırarak gibi bir amacım yoktu. Benim taksi çağırarak gibi bir amacım olduğunu size kim söyledi, anlamıyorum," dedi adam.

"Bana kimse bir şey söylemedi," dedi Bay Veneranda. "Bana bir yığın saçma şey anlatıyorsunuz. Şunu bilmelisiniz ki, ben bir şeye ihtiyacım olduğunda kendim hallederim. Başkalarını rahatsız etmem."

"Özür dilerim," dedi adam,

"Ama ben kimseyi rahatsız etmiyorum. Siz bana gelip taksiye ihtiyacım olup olmadığını sordunuz..."

"Ee, n'olmuş yani? Ne söylemek istiyorsunuz? Taksiye ihtiyacınız olup olmadığını sorarak sizi rahatsız ettiğimi mi? Bu harika! Birazcık kibarlık etmeye görün, sizi rahatsız etmekle suçlarlar."

"Ama, ama..." diye kekeledi adam. Ne söylemesi gerektiğini bilmiyordu.

"Ama, ama..." diye bağırmaya başladı Bay Veneranda. Sabrı taşmıştı. "Size ne olduğunuzu söyleyeyim mi: Siz herkesin bolca zamanı ve sizinle uğraşacak sinirleri olduğunu sananlardansınız, değil mi? Şimdi kulaklarınızı iyi açın: Bir taksiye ihtiyacınız varsa, tutun. Yoksa, tutmayın. Bu beni kesinlikle ilgilendirmez. Anlaşıldı mı?"

Bay Veneranda adamı oracıkta bıraktı ve söylene söylene uzaklaştı.





Serdar'ın Gezi Notları



Bali'de Ölüm

Nuran Turan

Babamla annem seyahat etmeyi çok seviyorlar. Tabii ben de onlarla birlikte gezmeye bayılıyorum. Bugüne kadar pek çok yer gezdik.

Bundan böyle Kırmızıfare aracılığıyla sizlere, gezilerimden ilginç bulduğum anılarımı aktarmaya çalışacağım.

Endonezya'nın binlerce adasından biri olan Bali Adası'na indiğimizde, hepimiz uykusuz ve yorgunduk. Dempasar Havaalanındaki görüntüm bunu kanıtlıyor sanırım.



Otelin yolunu tuttuğumuzda; bir an evvel yatağa girip uyumaktan başka bir şey düşünmüyordum. Oysa bir süre yol aldıktan sonra, sahilde rengârenk giysiler içinde Bali'lilerin toplandığını gördük. Hemen fotoğraf makinalarımızı alıp yanlarına gittik.

Fotoğraflar: Nuran Turan



Hindu dinine
inanan Bali halkı
ölülerini
merasimle yakıp,
sonra küllerini
gömüyorlarmış.
Sonra bir sürü
tören
yapıyorlarmış.



Deniz kenarında gördüğümüz bu merasimde, sahile ruhlar için sepet sepet çiçek ve yiyecek bırakıyorlar. Ölülerin arkasından ağlayıp yas tutmuyorlar, aksine, ölünce ebedi mutluluğa kavuşulduğuna inandıklarından, seviniyorlar.

15

Ölüyü evden
aldıktan sonra,
karmakarışık
yollardan geçirip
götürüyorlarmış.
Meğer, ölünün
ruhu eve geri
dönmesin diye
öyle yapırlarmış.



Bu Dünya Kimin?

Res. : Kemal Urgan



16

BİR SONBAHAR günü bir araba parkında, arabalar aralarında konuşuyormuş.

"Şu parka bakın, tıka basa dolu. Bir araba daha gelecek olsa, girecek yer yok!" demiş arabalardan biri.

Bir diğeri de, "Tabii!" demiş. "Günde kim bilir kaç araba geliyor dünyaya biliyor musun? Fabrikalar yüz binlerce araba üretip yeryüzüne salıyorlar. Gün geçtikçe çoğalıyoruz."

Kendini pek tatlı bulan bir araba da atılmış, "Gerçekten de, aslında biz bu dünyayı

istila etmiş makineleriz. Nereye baksan bizlerden biri var. Caddelerde, parklarda, sokak aralarında... Peki ama, neden böyle sessiz sedasız, park edildiğimiz yerde bekliyoruz ki? Canlanalım! Bütün dünyayı ele geçirelim!"

Parkı çevreleyen ağaçlar, arabaların bu konuşmalarını duymuşlar. "Saçmalamayın!" demiş yaşlı bir ağaç. "Dünyayı ele geçirmek asıl bizim hakkımız! Dünya kuruları beri her yeri biz kaplamışız. Bizim ulaşamayacağımız yerlere yapraklarımızı yollarız.

Bakın, şimdi sonbahar. Kentin her sokağı yapraklarımızla kaplı. Kentlerin dışı zaten bizim. Dünyanın asıl sahibi biziz."

Diğer ağaçlar dallarını sallayıp, biraz daha yaprak dökmüşler yeryüzüne, yaşlı ağacın sözlerini doğrulamak için.

O sırada yağmur girmiş söze. "Haksızlık etmeyin. Dünya asıl bizim olmalı!" demiş.

"Gökyüzündeki tüm bulutlar biziz! Yağmur olur yeryüzünün her yerine yağarız. Kar olur her yanı kaplarız. Dünyanın hakimi aranıyorsa, işte biz buradayız!"

Hava bu sözleri duyar da durur mu? "Boşuna çenenizi yormayın," demiş.

"Ben olmasam ne yapardınız bilmem. Ben dünyanın her yerindeyim. Etrafınızı boşluk mu sandınız? Yanıldınız! Boşluk sandığınız her yerde ben varım. Bütün dünyayı çoktan istila ettim de kimse farkında değil."

Bu tartışmayı duyan herkes, söze karışmış. Toprak dünyada en büyük payın kendisine ait olduğunu söylerken, hayvanlar, zaten hem karadan, hem denizden, hem de havadan dünyayı çoktan ele geçirmiş olduklarını iddia ediyormuş.

Sonunda bir hakeme danışmaya karar vermişler. Kime danışsınlar? Kim en doğru çözümü bulabilir ki?



O sırada, ilerdeki parkın bir köşesindeki salıncakta sallanmakta olan küçük bir çocuk görmüşler. Hemen çocuğa sormuşlar.

"Söylesene, bu dünya kimin? Sence, hangimizin bu dünyada en çok hakkı var?"

Çocuk üzgün üzgün arabalara, ağaçlara, yağmura, havaya, toprağa, hayvanlara bakmış ve, "Ağabeyimin söylediğine göre, dünya yalnızca kendini düşünenler yüzünden kirlene kirlene, ben büyüdüğümde zaten yaşanmaz hale gelecekmiş," demiş. "Ben işe yaramaz pis bir dünyayı ne yapayım? Çok

istiyorsanız, alın hepsi sizin olsun!"

Dünyaya sahip olmak isteyenler sessizce birbirlerine bakmış. Çocuğun sözlerinden çok utanmışlar. Hepsi sessizce yerlerine dönmüş. Arabalar parkta beklemiş, yapraklar sokaklarda uçuşmuş, yağmur çiselemiş, kuşlar uçmuş.

Dünya şimdi çok güzelmiş. Ama ya çocuk büyüdüğünde?..

Aytül Akal

İHTİYAR BİR KEDİ

Nejat Güç

Res.: Aylin Baydar

18

SABAH UYANDIĞINDA gün çoktan aydınlanmıştı. Donmuş toprak, bembayaz bir kırığı tabakasıyla örtülüydü. Göz alabildiğine uzayıp giden, tek bir ağacın bile olmadığı ovada zorlukla yürümeye başladı.

İkinciydi bu. Yani, kendisini ikinci defa sokağa atıyorlardı.



"Artık deneyimli biriyim," diye gülümsemeye çabaladıysa da, bunu, soğuktan donmuş dudaklarıyla başaramadı.

Onu ilk terk ettiklerinde, sıcacık bir yaz günüydü. Gökyüzünde, en ufak bir bulutçuk görünmüyordu... Geceyi beklemişti. Sonra hava kararmış, tepesinde binlerce on binlerce minik minik yıldız belirmiş ve iri bir portakala benzeyen aydede, ansızın bir dağın ardından gülümseyivermişti ona.

Evinin yönünü, yıldızların en parlağına bakarak, bulması hiç de zor değildi. O zamanlar, genç kuvvetli bir kedi idi. Gece boyu, ürkek fare yavrularını korkutup, taşların arasında koşturan kertenkeleleri avlayarak, güzel bir yolculuk

yapmıştı. Üstelik o mutlu yıllarda, Cemle birlikteydiler.

Cemle ikisi ayrılmaz bir parça gibiydi. Cem doğduktan üç yıl sonra, ailesi ona hayvanları sevmeyi öğretsin diye kendisini armağan etmişlerdi. Yavruydu daha o günler... Birbirlerini hemen sevmişler, evin gizli köşelerinde, bahçelerinde sonu gelmez oyunlarına başlamışlardı.

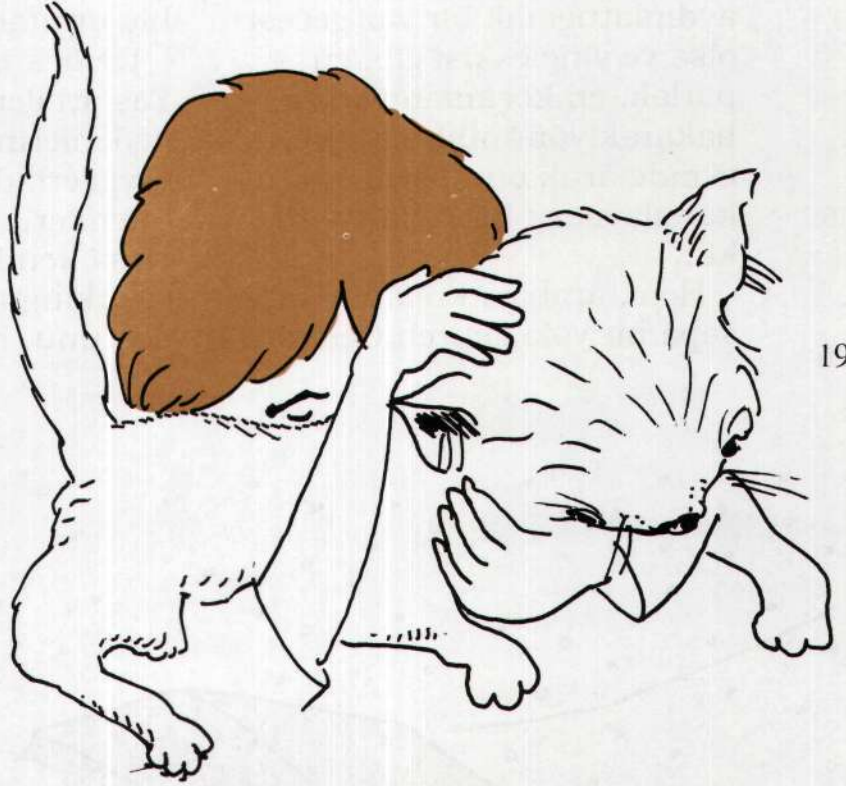
Eve dönüşünde, kapıdan miyavlar miyavlamaz Cem, sevinçle bir çığlık atıvermiş:

"Geldi anne, geldi işte" diye var gücüyle bağırmıştı. "Ben size söylememiş miydim. Dünyanın en akıllı kedisiydi o. Evimizi bulabileceğinden emindim. Ne olur, bir daha bırakmayalım onu!"

O günden sonra, uzun yıllarını hep Cem'in yanında, ihtiyar anneanneninin sallanan koltuğunun dibindeki yastığında geçirmişti. Ama

şimdi, Cem büyümüştü. Kendi yaşlanırken, o, arkadaşlarıyla gezmekten, eve uğramaya zamanı yetmeyen genç, yakışıklı bir delikanlı olmuştu. Sanki, geçmişteki güzel yılları hiç yaşamamış gibiydiler... Birbirlerinden her geçen gün biraz daha kopmuşlardı.

Ansızın, küçük bir kar



tanesi, üşümüş pembe burnunun ucuna dokununca düşüncelerinden sıyrılıverdi. Nihayet kar başlamıştı. Çevresine umutsuzlukla baktı... Bir tepeydi. Etrafını,

derin korkutucu bir sezgisizlik sarmıştı. Az ötedeki ıssız, toprak yoldan arada bir geçen arabalar, bomboş tarlaları bir an gürültüye boğuyor ve hızla gözden kayboluyorlardı.

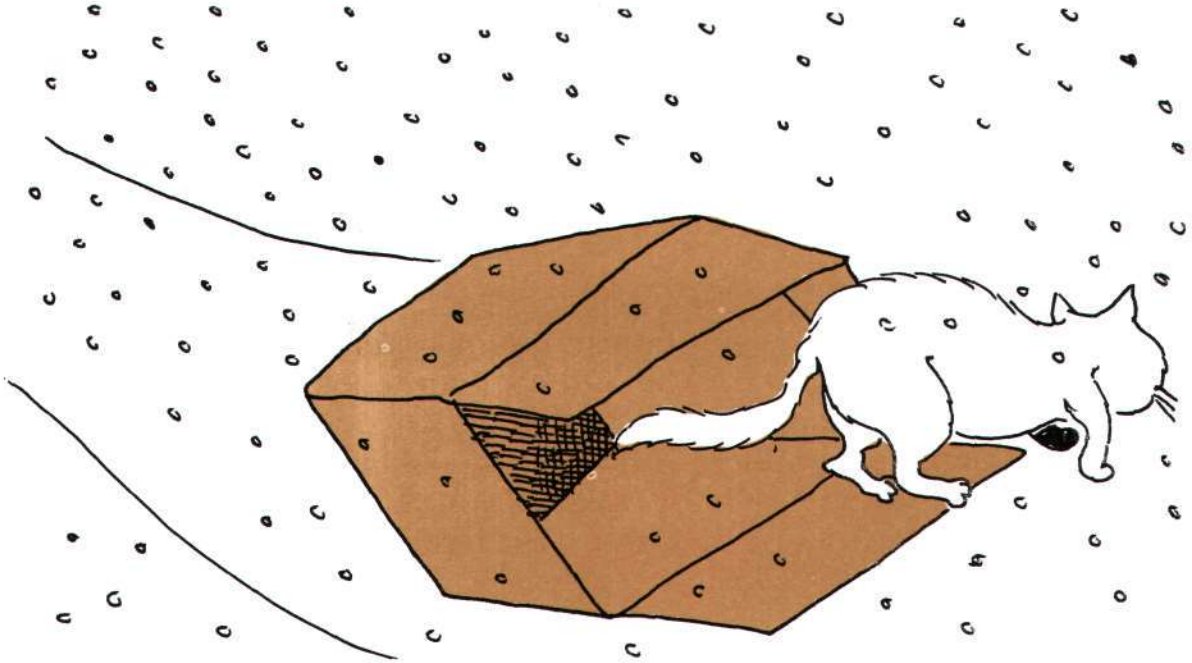
Yaşlı kedi, giderek çoğalan bir tipiye dönüşüveren kar yağışında, acı acı gülümsedi... Yine yıldızların her yanı aydınlattığı ılık bir yaz gecesi olsa ve yine eskisi gibi en parlak, en kocaman yıldıza bakarak yönünü bulabilse, evinde artık onu sevinçle karşılayacak bir Cem yoktu ki...

Hem, arabayı kullanan onu sapa bir yola getiren Cem değil

miydi? Konuşmamaya, kendisini belli etmemeye çabalıyordu. Kapaklarını sıkı sıkıya örttükleri mukavva kutunun ta içine kadar sızan kokusundan tanımıştı onu...

Cem'i, yaşama birlikte başlayıp, bir çocukluğun tüm güzel günlerini birlikte geçirdiği bu insanı, kokusunu hiç unutabilir miydi?

Demek insanlar değişiyordu. Yaşları ilerledikçe gelişen bedenlerinin yanında, sevgileri, düşleri, tutkuları, özlemleri de farklılaşıyordu. Oysa kendisi Cem'i, çocukluğunun bu unutulmaz dostunu, hep sevmişti.

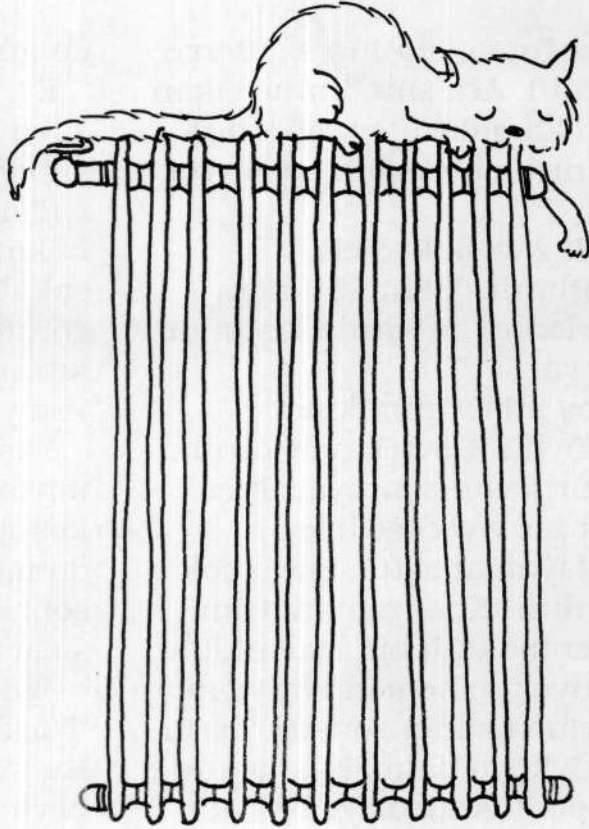


Kar taneleri,
ihtiyar kedinin,
simsiyah uzun
tüylerini kaplarken,
zavallı hayvancık
hatıralarına iyice
gömülmüştü...

Kocaman, çini bir
sobaları vardı. Kış
geceleri onun
çevresinde toplanılır,
tüm aile bireylerine
uykuları gelene
kadar masallar,
hikâyeler anlatılırdı.
Cemle ikisi halıların
üzerinde boğuşur,
büyükannenin
uzattığı yün
yumaklarıyla boş
makaralarla oynayıp
dururlardı.

Şimdi büyükanne,
Anadolu'nun uzak bir
kentindeki huzurevine
yollanmıştı. Dev çini soba
eskiciye satılmış, evin her
yanını sobanın mutluluğunu
hiçbir zaman tattırmayan,
"kalorifer" döşenmişti. Aile
yine akşamları salonda
toplanıyor; ancak konuşmak,
birbirlerine masallar anlatmak
yerine, durmadan televizyonun
parlak camını seyrediyordu.

"O evde huzursuzdum," diye



mırıldandı yaşlı kedi, karlara
bata çıka yürürken. "Onlar
beni atmasaydı belki de
kaçacaktım oradan."

Gideceği yolu bilmiyordu.
Hem bu artık önemli değildi.
Çünkü evde, kendisini
merakla bekleyen bir çocuk
yoktu. Büyükanne de çini
soba da, masallar da yoktu...
Durmaksızın yağan kar, her
yanı bembeyaz bir çarşaf gibi
örtmüştü. Karın o çıldırtıcı

ıssızlığına gömülüp saatlerce yürüdü. Ara sıra önüne çıkan kara kargalar, onu görünce şaşırarak bir çığlık koparıyor ve

"Ah zavallı kedicik," diyorlardı. "Senin bu ücra köşelerde, bu karda kışta, ne işin var."

Boş midesinin ikinci günüydü. Çevresinde karnını doyurmasına yarayacak en ufak bir yiyeceğe bile rastlayamamıştı... Hava çok soğuktu. Kimi zaman, tüm bedenine tatlı bir uyuşukluk çöküyor ve hemen kar yığınları üzerine uzanıp sonsuz, derin bir uykuya dalmak istiyordu... Sık sık tökezlemeye başladı. Üşümesi arttıkça artıyor, ayaklarının yavaş yavaş donduğunu hissediyordu. Yaşamak için hiçbir umudu kalmamıştı.

Ancak, son gücüyle tırmandığı bir tepeden uzaklara baktığında, ta ötelerde ince bir dumanın kıvrıla kıvrıla yükseldiğini fark etti.

Oraya eriştiğinde, kırlara yeni bir akşam alacası iniyordu. Kar dinmişti. İhtiyar kediye, hayatında ilk kez bir köpeğin havlayışları, dünyanın

en güzel sesi gibi geldi.

Ev, tek katlıydı. İri, kaba saba ağaç kütüklerinden yapılmıştı. Soluk sarı renkli bir ışığın sızdığı pencereden içeri bakınca odada; çok yaşlı, ak sakallı bir adamın olduğunu gördü. Odanın tam ortasında, kocaman bir odun sobası yanıyordu.

Yaşlı adam, penceredeki miyavlamayı işitince hemen koşup kapıyı açtı. Yarı donmuş kediye kucaklayıp, sobanın arkasına yatırdı. Ona sıcacık süt içirdi, durmadan; "Vah garip kedicik!" diyordu. "Nasıl bıraktı seni sahiplerin. Bu korkunç havada, üstelik böyle ıssız bir yerde."

Kar yeniden yağmaya başlarken, ihtiyar kedi sevgiyle adama sokuluverdi.



Kırmızıfare Anketi Sonuçları

Biliyorsunuz 1993 yılı sonunda ve bu yılın başında iki kez dergimizin içinde bir anket yayımladık. Derginin biçiminin içeriğinin oluşturulmasında sizin de katkılarınızdan yararlanmak üzere düzenlediğimiz anketimizi 110 abonemiz ve abone olmadığı halde Kırmızıfare okuru olan 10 arkadaşımız yanıtladı. Bu 120 arkadaşımız anketimizi doldurup bize gönderdikleri için "**Üç Aylık Armağan Abonelik**" hakkı kazandılar ve birer arkadaşlarını Kırmızıfare ile tanıştırdılar. Üç aylığına Kırmızıfare okuru olan yeni arkadaşlarımız daha sonra aboneliklerini uzattılar.

Anketimiz sonuçlandı. Derginizin en çok sevilen yazarlarını, çizerlerini, okumaktan en çok hoşlandığı öykü türlerini biliyoruz artık. Ayrıca başka şeyler de biliyoruz. Örneğin büyük bir çoğunluğunuzun komik öykülerden hoşlandığını, acıklı öyküleri pek sevmediğini de öğrendik.

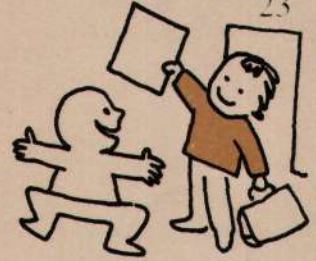
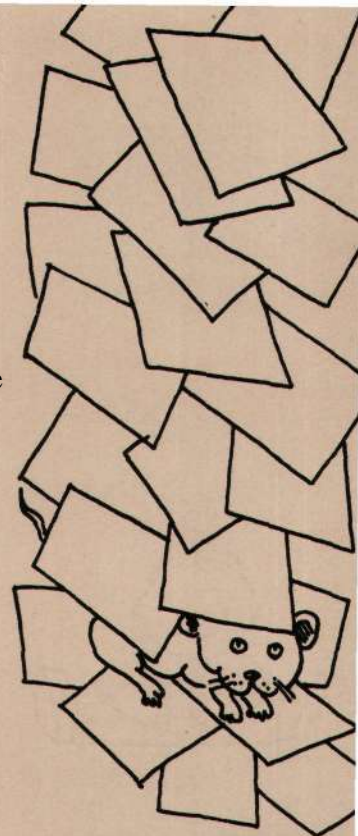
Kırmızıfare ile tanışma...

Kırmızıfare ile ilk tanışmanız büyük bir çoğunlukla aileden birinin eve getirmesiyle olmuş. Kitap fuarında görerek ilgilenenler ve arkadaşından görenler bunları izliyor. Kitapçada görerek abone olan ise yalnızca bir kişi.

En çok beğendiğiniz beş öykü...

Kırmızıfare abonelerinin büyük bir çoğunluğu Fatih Erdoğan'ın "Onu Seviyorum" adlı öykü dizisini beğendiğini yazmış. Sıralama şöyle:

Onu Seviyorum (Fatih Erdoğan, 29 oy), **Sihirli Fotoğraf Makinesi** (Dilek A. Bishku, 25 oy), **Pufpuf Ayı** (A.A. Milne, 20 oy), **Üç Sihirli Öpücük** (Aytül Akal, 20 oy), **Beyaz Tavşan** (Colette Barbe, 18 oy)



En çok beğendiğiniz beş yazar...

Fatih Erdoğan, 74 oy
Melek Güngör, 67 oy
Dilek Aykul Bishku, 51 oy
Aytül Akal, 43 oy
Ayla Çınaroğlu, 33 oy

En çok beğendiğiniz beş çizer...

Mustafa Delioğlu, 67 oy
Betül Sayın, 64 oy
Ferit Avcı, 40 oy
Ayşe Çınaroğlu, 39 oy
Yıldırım Derya, 26 oy



24

Kırmızıfare'de nasıl öyküler okumak istiyorsunuz...

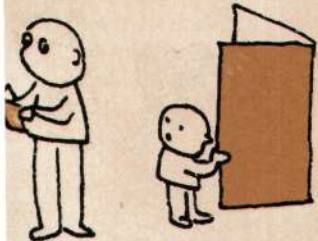
Komik öyküler, 77 kişi
Bilgi veren öyküler, 63 kişi
Macera, 61 kişi
Bilimkurgu, 39 kişi
Tarihi öyküler, 28 kişi
Yaşamöyküsü, 26 kişi
Korkulu öyküler, 24 kişi
Acıklı öyküler, 7 kişi

Kırmızıfare'nin sayfa sayısı...

Bu konuda abonelerimiz karara varamamış durumda. 61 kişi "yeterlidir" demekteyse de, "daha çok olmalı diyenlerin sayısı (54 kişi) az değil. (Zaten 40 sayfa bize de yetmiyordu ve bu sayıdan başlayarak 48 sayfa olduk.)

Kırmızıfare'nin eni boyu...

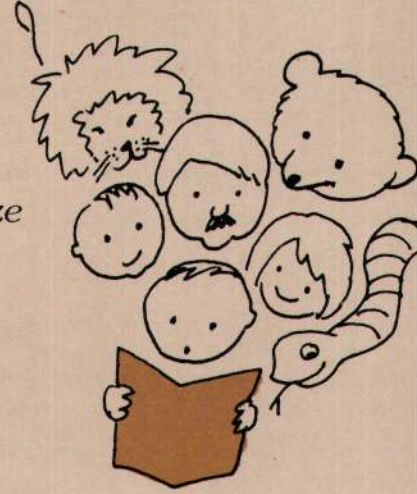
Bu konuda abonelerimizin büyük bir çoğunluğu (98 kişi) değişiklik istemiyor. "Daha büyük olmalı," diyen



19 kişi. Bir kişi de "Daha kk olmalı," demiş.

Kırmızıfare'yi sizden başka kimler okuyor...

Kırmızıfare'nin her yaşın dergisi olduğunu syliyorduk. Anket de bizi doğruladı. Abonelerimizeize giden Kırmızıfare'leri kendilerinden başka en çok anne/babaları okuyormuş (62 kişi.) Arkadaşına okutanların sayısı 46. Kalanların da kardeşleri okuyormuş.



Kırmızıfare atılmaz, saklanır...

Abonelerimizin hemen hemen hepsi Kırmızıfare'lerini saklıyor. Saklamayanlar yalnızca 8 kişi. Bu da Kırmızıfare'nin kalıcı olma hedefine yönelik özelliğini ortaya koyuyor. Ayrıca bu aboneler eksik sayılarını da mutlaka tamamlamak ve ciltletmek istiyorlar.

"Fındıkfaresi" bölümü...

Bu bölümü beğenerek okuyanların sayısı 93. İlgilenmeyenlerin sayısı 14. 9 kişi ise gereksiz buluyor ve kaldırılmasını istiyor.

25

"Merhaba" sayfası...

15 kişi bu sayfayla ilgilenmiyor. 3 kişi gereksiz buluyor ve kaldırılmasını istiyor. Buna karşılık 101 kişi okuyor ve çok beğeniyor.

"İçindekiler" sayfası...

Okuyanların ve gerekli bulanların sayısı 104. Gereksiz bulup kaldırılmasını isteyenler 3, ilgilenmeyenler 12 kişi.

"Bir Kitap Bir Yazar" sayfası...

Kırmızıfare abonelerinin kitaba düşkünlüğünün bir

sonucu olsa gerek, bu sayfa derginin en çok okunan sayfalarından biri. Okuyup çok beğenenler 107 kişi, ilgilenmeyenler 8 kişi. Gereksiz bularak kaldırılmasını isteyenler ise yalnızca 3 kişi.

"İpucu Bizden Çözümü Sizden" sayfası...

Sevgili Turan Yüksel'in en çok merak ettiği konulardan biri de hazırlamakta olduğu bu sayfanın beğenilip beğenilmediği idi. Sonuçlar belli olunca hemen kendisini arayıp müjdeyi verdik. Abonelerimiz belki çözümleri ona mektupla bildirmeye üşeniyorlardı, ama derginin en çok okunan (110 kişi) sayfalarından biri de bu iki sayfaydı. 2 kişi gereksiz buluyor ve 7 kişi ilgilenmiyordu.

Yerli, çeviri...

Ankete katılan Kırmızıfare abonelerinin çoğunluğu (93 kişi) öykülerin yerli yazarlardan olmasını, 27 kişi ise yabancı yazarlardan çevrilmesini istiyor. Zaten dergide bu oran hep yüzde 25 olarak korunduğu için bu konudaki abone talepleriyle çakışıyor.

Resimler...

"Daha çok olmalı" diyenler 29 kişi. "Daha az olmalı" diyenler 3 kişi, buna karşılık "yeterlidir" diyenler 86 kişi. Demek ki, şu anda bu konuda da bir değişiklik yapmamıza gerek yok.

1993 yılı anketimize katılan bütün abonelerimize teşekkür ederiz. Hepimizin dergisi Kırmızıfare'den sevgiler.

Onu Seviyorum... (19)

Fatih Erdoğan

Kızgın kumlara basa basa ilerliyorum. Elimdeki havluyu sallıyorum bir yandan. Sahil boyunca gözlerim hep onu arıyor, ama yok. Bugün hiç denize girmeyecek mi? Evinin oradan geçmeye karar veriyorum. Belki konukları vardır. Öyle zamanlarda evden bırakmıyorlar onu. Annesine yardım etmesi gerekiyormuş. Hepsi birbirine benzeyen beyaz boyalı yazlık evlerin, yolun iki yanını süsleyen zakkumların arasından yukarı doğru yürüyorum. Onların evinin önünden geçecek şekilde yolumu uzatıyorum. Pancurlar açık. Pancurlar açık olduğu zaman evde birileri var demektir. Yaklaşıyorum. Arka bahçeden su sesi geliyor. Dolaşıyorum. Babası gülleri suluyor. Gözükmeden uzaklaşıyorum. Belki kente gittiler annesiyle. Umudumu kesiyorum. Bugün onu göremeyeceğim. Buraklara yöneliyorum. O da gözükmedi bugün. Burak en yakın arkadaşım. Annem de onun annesinin arkadaşı. Balkonda oturuyor. Beni görünce gülümsüyor. "Ne oldu, hani Burak'la gezecektiniz?" diye soruyor bana. Birden şaşırıyorum. Burak'la gezecek miydik? Böyle bir planımız olduğunu bilmiyordum. Burak'la bugün hiç görüşmedik bile. Birden kendimi toparlıyorum. Belli ki Burak annesine öyle söylemiş. Burak'ın yalanını ortaya çıkarmamalıyım. Ama ne diyeceğim şimdi annesine? "Burak..." diye kekeliyorum. "Kayalıklarda mı?" diye soruyor annesi. Kurtuluş! Sevinçle atılıyorum: "Evet evet, orada... Ben evden bir şey alacaktım da..."

"Tamam canım," diyor bana. "Sakın geç kalmasın."

"Peki," diyerek eve koşuyorum. Burak bir şeyler çeviriyor olmalı. Ama bana bir şey söylememiş olması tuhaf. Böyle durumlarda birbirimizi uyarırız ve büyüklerin sorularına karşı hazırlıklı oluruz. Burak'la aramızda sır yoktur. Birbirimize her şeyimizi anlatırız. Ben ona en çok Birsen'i anlatırım. Birsen yazlığın en güzel kızı bana göre. Bal renkli saçları, yeşil gözleri var. Onu sevdiğimi ilk kez Burak'a söylemiştim. "Ona da söyledin mi?" diye sormuştu bana. Söylememiştim, tabii. Ama şimdiye kadar anlamış olmalı. "Söylemen gerekir," demişti Burak. "Söylemezsen nerden anlayacak?"

Evet, nerden anlayacak? Aslında o fıldır fıldır gözlerini kaldırıp da bana biraz dikkatli baksa her şeyi anlayacak, ama o ne zaman bana baksa ben hemen gözlerimi başka yere kaçırdığımdan bunu asla başaramayacak.

Kayalıklara doğru yürüyorum. Belki Burak gerçekten ordadır. Sahil boyunca yürürken gözlerim yine Birsen'i arıyor. Yüzenler arasında da yok kumsalda güneşlenenler arasında da. Kayalıklar plajın dışında. Orda genellikle kimse olmaz. Bazen akşamüzerleri bir iki arkadaş grubu gitarlarıyla gidip müzik yapar. Ayağımdaki terliklerin kumda çıkardığı sesi dinleyerek kayalıklara yaklaşıyorum. Bir mırıltı geliyor kulağıma. Duruyorum. Mırıltı yaklaşıyor. Yaklaşıyor. Kumsalın gerisindeki çalının dibine oturuyorum. Kayanın üstünden ilk atlayan Burak oluyor. Ardından Birsen bal renkli saçlarını savurarak kendini bırakıyor. Burak karşılıyor onu. Sarılıyorlar. Soluğum kesiliyor. Yerimde büzülüp kalıyorum. Az sonra kolları çözülüyor ve ayaklarını kumlara sürte sürte el ele uzaklaşıyorlar.

İki yana hoplaya hoplaya giden bal rengi saçlı kızın arkasından bakıyorum. Hıçkırığım boğazımda öylece duruyor.

YAĞMURUN ELLERİ

Mustafa Ruhi Şirin

Res.: Emel Kehri

"BUGÜN DE VER elini,"
dedi, içimdeki çocuk.

Köyümüzün ortasında çınar
ağacı.

Ben büyüdükçe o küçülmüş.

Ne çok yağmur yağardı.

Çınarın altına sığınırđık.

Sevincimiz yağmurla

çoğalırdı. Yağmurun yağışını
seyretmek pek hoştu.

Yağmura kızdığımız da olurdu.

Oyun yerimizi bozardı,
oynayamazdık.

Oyuncaklarımız hep
çamurdandı. Arabalarımızı
evlerimizi çamurdan yapardık.
Yarış yerinin yollarını
hazırlamak bizi epeyce
yorardı. Yol kenarlarında
köyler, kasabalar, şehirler.

Küçükük bir dünya idi oyun
yerimiz. Her gün üç arkadaş
bu küçük dünyanın içinde

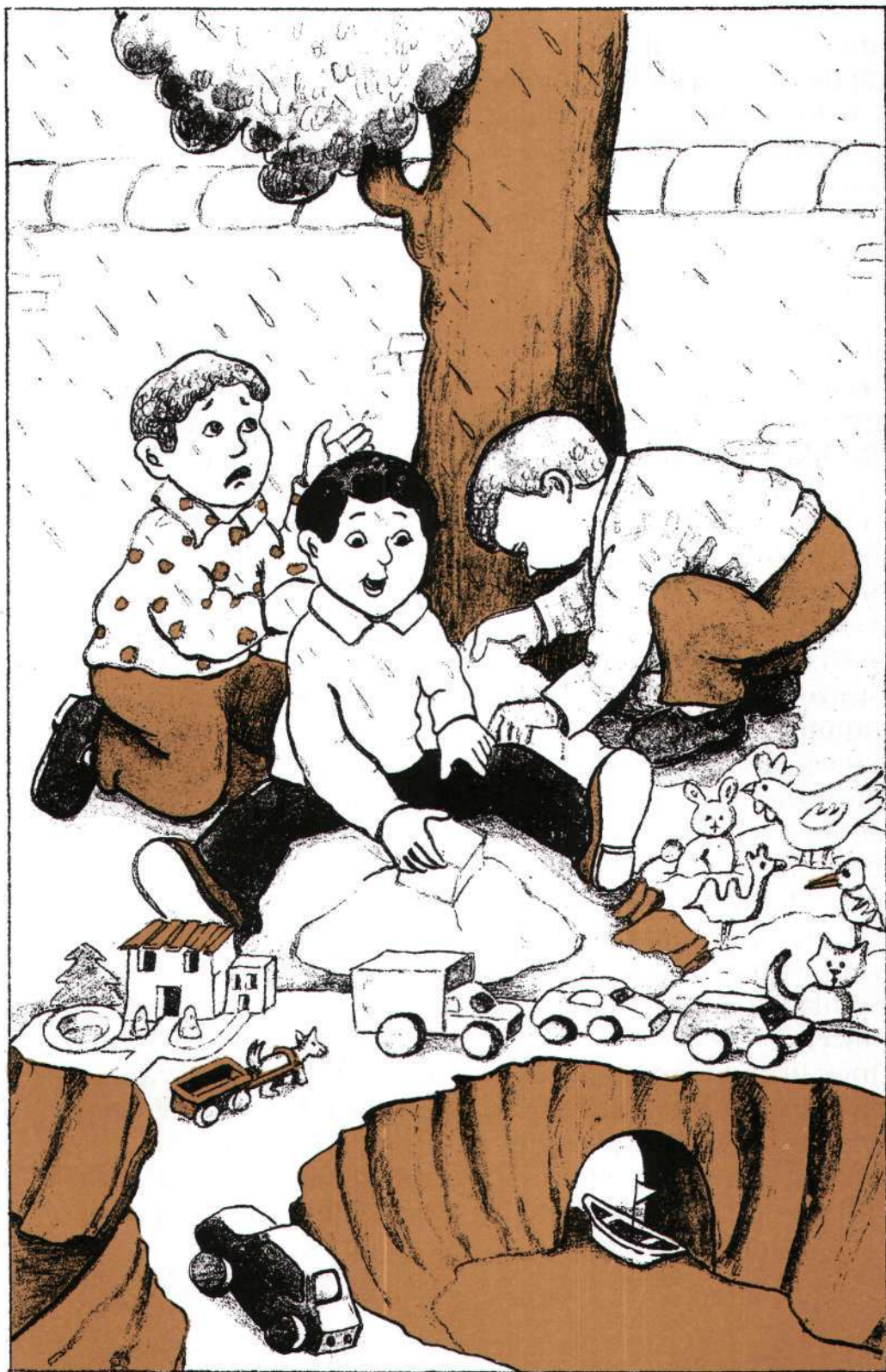
çalışırdık. Ne acıkırdık ne de
yorulurduk.

Yağmur yağmadan önce
oyun oynardık. Önce sis
kaplardı her yanı. Ortalık
ıssızlaşırdı. Kuşlar korkar,
ötmezdi. Uzaklardan bir
derenin çağıltısı sessisliğı
büyülerdi. Sis çekilirken
ıslatmayan yağmur yağardı.
'Çakal horonu,' derdik bu
yağmura. Çakalların bu sırada
avlandıklarını söylerdi annem.
Çakal horonu yağmuru,
çamurdan oyuncaklarımıza
zarar vermezdi. İncecik sisli
puslu yağardı.

uyuyor karlı dağ

yağ elsiz yağmur yağ

En çok sevdiğimiz tekerleme
buydu. El ele tutuşur, bu
tekerlemeyi söylerken
yağmuru kucaklamak isterdik.



İslanırdık, üşürdük. Sis in içine dalar el çırpardık. Ama bir türlü yağmurun ellerini tutamazdık.

Güneş çamurdan oyuncaklarımızın üzerlerine konardı. Avuçlarımızda saklamak isterdik güneşi. Kaçıp gitmesin diye şarkılar söyledik ona.

Gece olunca küçük dünyamız kaybolurdu. Aya el sallardık. Yıldızlar oyuncaklarımızı paylaşırdı. Hep böyle olduğunu hayal ederdik. Ve sabahın olmasını sabırsızlıkla beklerdik. Rüyalarımızı yağmurlar ikiye bölerdi. Uyanır uyanmaz oyun yerimize koşuşumuz bundandı. Oyun yerimiz rüyalarımızı tamamlardı. Böyle yaşamaya alışmıştık.

İçimdeki çocuk, ilkokulu bitirdiğimiz günü hatırlamamı istiyor. Haklısın sevgili çocukluğum. Hiç unutabilir miyim! Karnelerimiz ellerimizde koşmuştuk yayla evimize.

Önce fırını yakmış ekmeklerimizi pişirmiştik. Hamurunu kendi ellerimizle yoğurduğumuz ekmeklerin tadı hâlâ damağımda.

Arabalarımızı özenerek

hazırladık. Kır çiçekleri ile süsledik. Ellerimiz toprak kokuyordu. En çok sevdiğimiz şey buydu. Güzel olmayan oyuncaklarımızın toprağını bir daha yoğurmazdık. Çocuktuk ama toprağın dilinden anlıyorduk. Toprak çocukların ilkbaharıdır. Bunu yaşıyorduk. Çocuk ruhumuzu toprağa kattığımızın farkındaydık.

Yol üzerinde çok köprü vardı. Her köprü bir filin sırtındaydı. Seyircilerimiz kuzu, koyun, keçi, inek, at ve eşek sıra sıra dizilmişler. Evlerimizin önünde aslan. Yolum karşısında bir kedi bir horoz. Aslanın horoz ve kediden korktuğunu söylemişti babam.

İşaretlerimiz ilginçti. Biraz da anlamsızdı. Çubukların tepesine minik minik zürafa, deve, köpek ve kömürle boyadığımız kargalar takmıştık.

Her şey hazırды. İlk duyacağımız kuş sesiyle yarışa başlayacaktık. Gaak, diye bağıran bir karga yarışı başlattı. Pek sevinemedik. Kargaların bize şans getirmediğine inanırdık. Bir uçta Zihni, bir uçta Ziya, ortada ben.

Gök masmavi
Toprak gülüyor
Orman sessizlik içinde
Derenin türküsünü çiçekler
dinliyor

Yol uzuyor önümüzde.

Su havuzunun kapağını açtı
Ziya. Köprülerimizin altından
ipince ırmaklar akıyor.

Alkış sesleri duyuyorduk.
Kim alkışlıyordu bizi? Bunu
bilmiyorduk. Görünürde
kimsecikler yoktu. "Çamurdan
hayvancıkların işi bu," diye
düşündüm. Bu düşüncemi
arkadaşlarıma söylemeye
cesaret edemedim.

Alkış sesine yağmurun
uzaktan gelen sesi karıştı.
"Yağmurun elleri göründü,"
dedi Ziya.

Şimşek çaktı.

En mutlu günümüzün
fotoğrafı çekildi.

Daha ilk dönemece
ulaşmamıştık. Yağmurun sesi
ezgiye dönüştü. Üçümüz de
ağlıyorduk.

Oyuncaklarımızı okşadı
yağmurun elleri. Yağmuru
yağdıran dev gördük. Bebek
gibi gülüyordu.

Oyuncaklarımız mum gibi
eriyordu. Köprüler yıkılmıştı.
Hayvancıklar kaybolmuştu.
Arabalarımız artık yoktu.

Yağmurun ellerini bağlamak
için çok uğraştık.

Çocukluğumuzu bu işe
adadık. Başaramadık. On bir
yaşında yaşadığım bu
çocukluk macerası, gözümün
önünde bir film gibi akıp
gidiyor. Renkleri yerli yerinde
en çocuksu sinemam da bu.
Son fotoğrafı gözümün
önünden uzaklaşınca:

"Merhaba çocukluk
cennetim," dedim.

"Hoşça kal, " dedi, içimdeki
çocuk.

Biliyor musunuz?

Kırmızıfare abonelerinin
yüzde 60'ı İstanbul'da
yaşıyor.

Ankara'da yaşayan
abonelerimizin oranı yalnızca
yüzde 8.

İzmir abonelerinin oranı
yüzde 7,3.

Bu üç ili yüzde 3 oranla
Bursa, yüzde 1,8 oranla
Trabzon izliyor.

Trabzon abonelerinin sayısı
Eskişehir, Balıkesir, Antalya,
Adana gibi illeri geride
bırakıyor.

ARŞİMED

VE KRALIN ALTIN TACI

Bundan yaklaşık iki bin üç yüz yıl önce, Sicilya adlı kayalı ve güzel ülkede, efsaneye göre, banyosunda insanlığın bugüne kadar asla unutmadığı bir şey keşfeden büyük bir düşünür yaşıyordu. Bu adamın adı Arşimed'di. Ve keşfi bu kralın tacı ile ilgiliydi, biraz da suyla...

32

Linda Walvoord Girard

KRAL HIERO Sicilya adasında Sirakuza'da yaşıyordu ve tacı som altındandı. Kral kuyumcusuna saf altın vermiş ve kendisine istediği biçimde bir taç yapmasını emretmişti.

Sonunda taç hazır oldu ve kral bütün gün onu başına taktı. Biraz büyükçeydi, ama kral mutluydu, çünkü krallar yürürlerken taçlarının başlarından kaymasından çok hoşlanırlar.

Kral Hiero ancak uyumak üzere yatağına uzanırken elini tacına götürdü. "Hımmm," dedi kendi kendine. "Bu taç pek bir hafif geldi bana. Som altın görünümünde. Işıl ışıl parlıyor. Boyutları da doğru. Ama sanki biraz

Res.: Joseph A. Smith



hafif." Kral böyle düşünerek tacı elinde birkaç kez tarttı.

İçine bir kurt düşmüştü. Acaba kuyumcusu onun verdiği altını eritip içine gümüş mü karıştırmıştı? Gümüş altından daha hafifti ve daha ucuzdu. Herkes bunu bilirdi. Acaba kuyumcusu altının bir bölümünü çalıp yerine gümüş karıştırmış olabilir miydi?

Kral sabaha kadar tacını düşünmekten uyuyamadı. Sabah olunca kararını vermişti. "Tacımı sar ve kendine bir at hazırla," diye emir verdi uşağına. "Tacımı Arşimed'e götüreceksin. Çok büyük bir sorunum var ve bunu ancak onun gibi akıllı bir adam çözebilir."

Arşimed tacı alınca çok şaşırdı. Güneş ışığı altında kralın tacı pırıl pırıl parlıyordu. Kralın gizli mesajı da hemen yanında duruyordu.

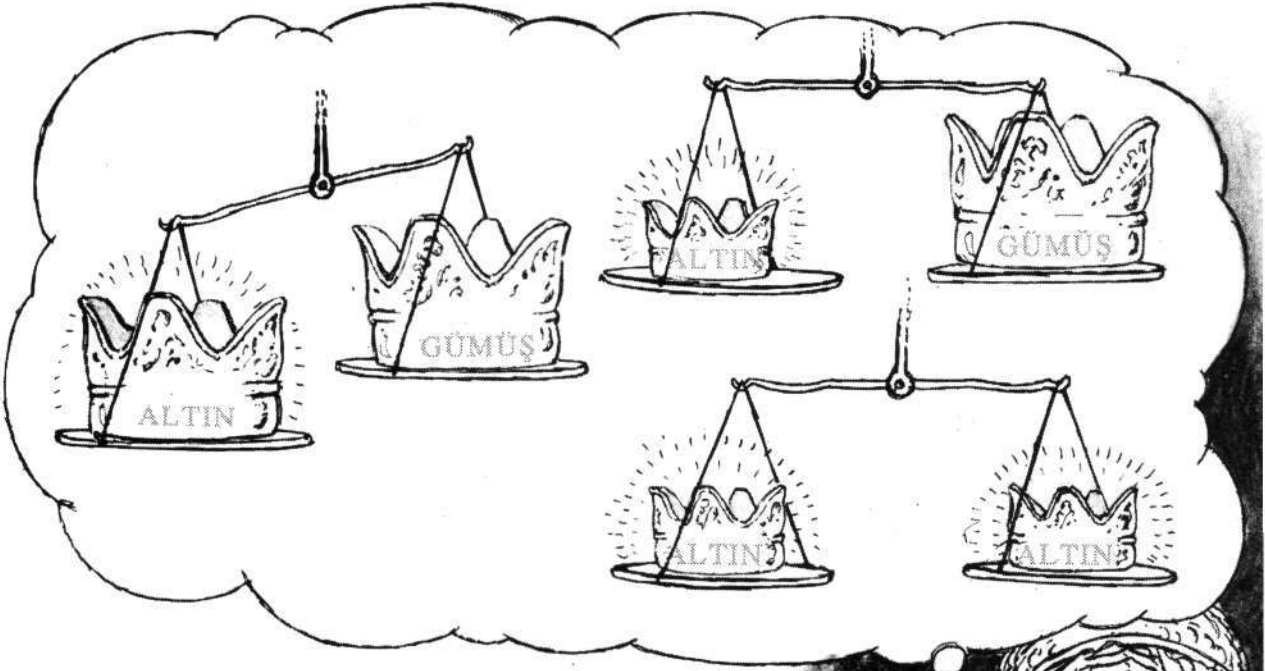
Arşimed kralın kendisine duyduğu güvenden gururlanmıştı. Ama öte yandan endişelenmişti de, çünkü krala ne cevap vereceğini bilmiyordu. Tacın saf altın olup olmadığını kesin olarak nasıl ortaya çıkarabilirdi. Eline alıp tartarak, "Evet kralım bu tam doğru ağırlıkta. Demek ki saf altın," ya da, "Haklısınız kralım, biraz hafif..." nasıl diyebilirdi? Emin olabilmek için bilimsel bir yol bulmalıydı.

Laboratuvarına giderek terazinin bir kefesine tacı koydu. Öteki kefeye koyduğu saf altınlarla tacı tarttı. Şimdi tacın ağırlığını altın cinsinden biliyordu. Ama bu ne işe yarardı ki?

Arşimed bir sorunu çözmek için kafa yorduğunda iki şey yapardı. Önce kendine konuşur, konuyla ilgili olarak bildiklerini



kefe,
terazinin gözü



tekrarlardı. Ne biliyordu? Tacın tam kralın istediği boyutta yapıldığını biliyordu. Ağırlığını da altın cinsinden biliyordu. Ayrıca altının gümüşten daha yoğun olduğunu da biliyordu. Yani, altının, aynı hacimdeki gümüşten daha ağır olduğunu biliyordu.

Arşimed'in kafa yorarken yaptığı ikinci şey de (bu onun problem çözmedeki sırrıydı) bir sürü, "Eğer öyleyse, o halde..." diye başlayan cümle kurmaktı.

Aynı boyutta iki taç düşündü. Tümüyle aynı, ama biri gümüş, biri altın iki taç... Altın olan taç daha ağır olurdu. Eğer iki tacın ikisi de aynı ağırlıkta olsaydı, gümüş olanı daha büyük olurdu. İki tacın ikisi de saf altın olsaydı ve boyutları da aynı olsaydı, ağırlıkları da aynı olmalıydı. Elini



alnına götürüp gözlerini kapadı ve düşünmeye devam etti. Eğer, iki taç da saf altın olsaydı ve ağırlıkları da aynı olsaydı, o zaman... O zaman ikisi de aynı boyutta olmalıydı.

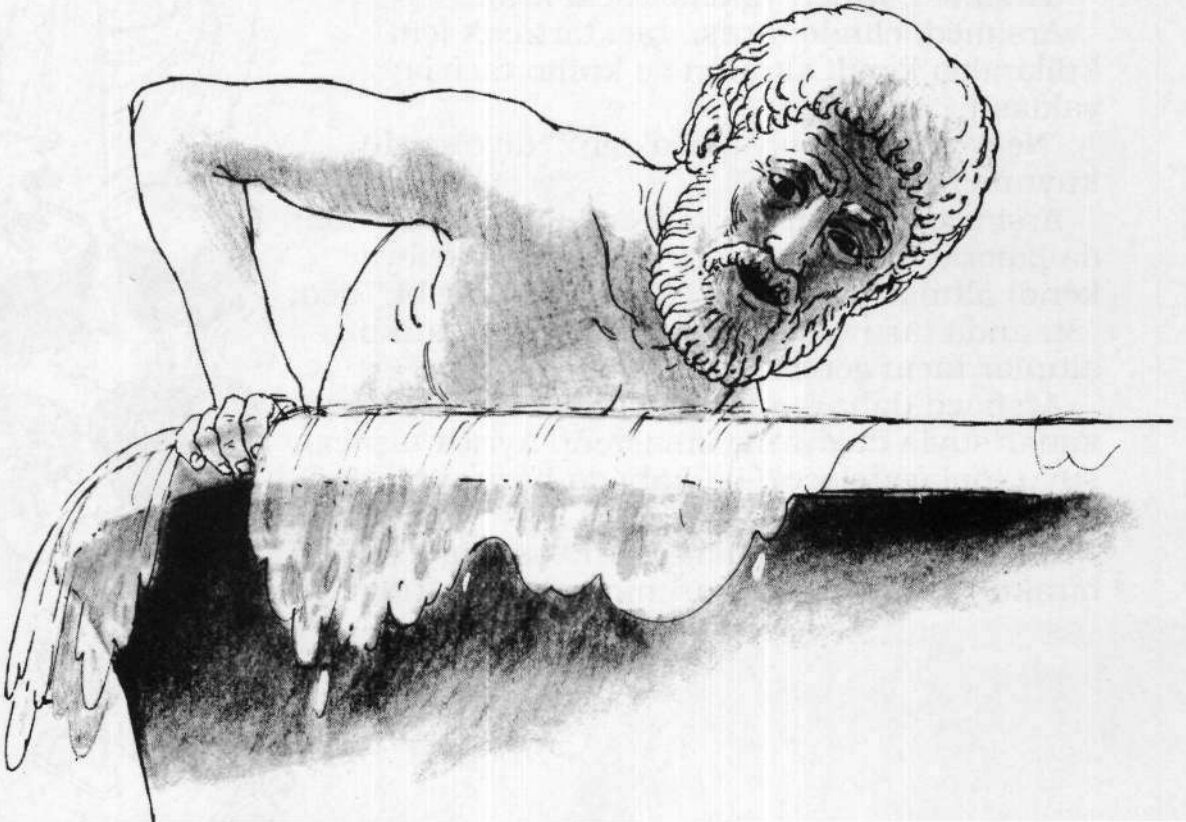
Yani bu ne demekti?

Bir şey eksikti. Boyutları karşılaştırmak için bir yol. Tacı yoğurup hacmi ölçülebilir bir biçime sokmayı ne kadar isterdi. Ya da tacı tartarken kullandığı altınlarla tıpkı kralın tacının boyutlarında bir taç yapmayı.

Bunu yapamam, diye düşündü Arşimed. Kuyumcu değilim ben. Filozofum, düşünürüm, matematikçiyim. Mutlaka kendimce bir yol bulmalıyım.

Ama işin içinden bir türlü çıkamıyordu.

Saatler sonra iyice bunalmış olarak, yemek yemek üzere eve gitmeye karar



verdi. Sıkıntıdan ter basmıştı vücudunu. Eve gitmeden önce hamama uğradı.

Hamamda ağzına kadar suyla doldurulmuş olan küvete bırakıverdi yorgun vücudunu. Küvetin taşan suyu yerlere döküldü. Tam o anda Arşimed'in beyninde bir ışık yandı. Taşan su miktarı, şu anda içine giren hacim kadar yer kaplıyordu.

Evet, çözüm buydu. Taşan su hacmi ölçmek için uygun bir yoldu.

Arşimed o kadar mutlu olmuştu ki, çırlıçıplak küvetten çıkıp sokağa fırladı ve kahkahalar atarak, "Eureka!" diye bağırarak koşmaya başladı. Yani, Yunancada "Buldum!" demekti bu.

Yoldan gelip geçenler, "Şu bizim filozof Arşimed bu," dediler, "Biraz kaçıktır. Biriniz havlu bulun şuna."

Çok geçmeden Arşimed kralın huzuruna çıktı. Biraz sonra Kraliyet kuyumcusu da içeri girdi. "Ne oluyor?" dedi. "Çok işim var."

"Arşimed, lütfen yaklaş," dedi kral.

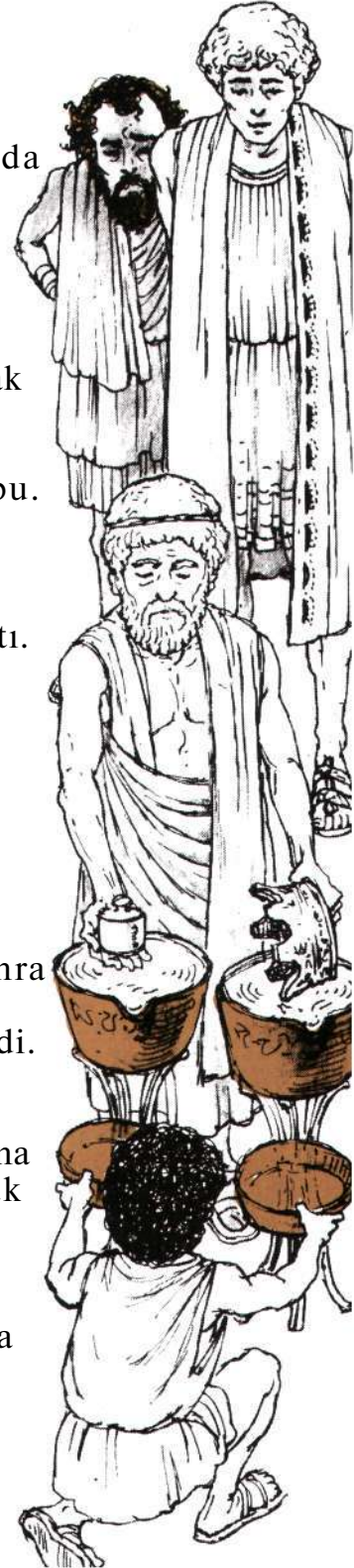
Arşimed, elinde tartısı, tacı tartmak için kullandığı kendi altınları ve kralın tacıyla yaklaştı.

"Ne o? Yemek mi yapacaksın?" diye sordu kuyumcu.

Arşimed tartının bir kefesine tacı koydu. Sonra da laboratuvarında yaptığı gibi, öteki kefeye kendi altınlarını koydu. "Gördüğünüz gibi," dedi. "Şu anda tartı tam dengede duruyor. Yani bu altınlar tacın gerçek ağırlığını gösteriyor."

Arşimed daha sonra uşaktan iki kaseyi ağzına kadar suyla doldurmasını istedi. Ayrıca taşacak suyu toplayabileceği iki kabı da hazır etmesini söyledi.

Arşimed tacı tarttığı altınları kasenin içine bıraktı. Uşak altınlar kasenin içine bırakıldıkça



taşan suyu kapta topladı.

Arşimed sonra da öteki kaseye kralın tacını daldırdı. Uşak bu kaseden taşan suyu da öteki kaba topladı.

"Şimdi iki ayrı miktarda suyumuz var," dedi Arşimed.

"Tebrikler," dedi kuyumcu, onunla alay ederek. "Ne olmuş yani?"

Ama kral ne olduğunu anlamıştı. Arşimed iki kabı da havaya kaldırdı.

Kral ayağa kalktı. "Eşit değil," dedi kuyumcuya. "Eğer benim tacım saf altın olsaydı, bu iki kaptaki su miktarının eşit olması gerekirdi. Oysa eşit değil. Demek ki beni aldattın. Tacımı yaparken verdiğim altına başka bir şey karıştırdın!"

Beş dakika geçmeden, kral açgözlü kuyumcuyu hapse attırdı. Taç ise o gün eritildi ve saf altından yeniden yapıldı. Kral, Arşimed'e de sorununu çözdüğü için büyük ödüller verdi.

Bugün o kralın adı bile hatırlanmıyor. O krallık da yok artık. Taç ise kim bilir nerde?

Oysa Arşimed bir şeyi başka bir gözle görmeyi başardığı ve bunu bir sorunu çözmede kullandığı için adı unutulmadı. Bugün onu gerçek bir bilim adamı olarak tanıyoruz. Siz de herhalde onu sık sık hatırlıyorsunuzdur. Özellikle banyo yaparken, içine girdiğiniz su size yer açmak üzere taşıtığında.

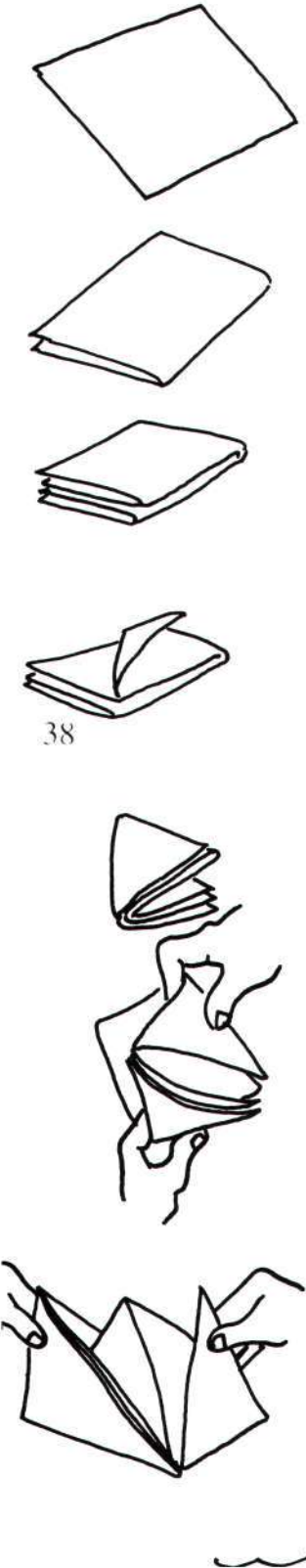
BİLİM-OYUN

Kayağım Sabunha!

Fatih Erdoğan

Kayağım Rosinha'yı okudunuz mu? Hani şu Şeker Portakalı'nın yazarı Vasconcelos'un kitabı. Benim anlatacağım kayık Rosinha değil, sabunha.

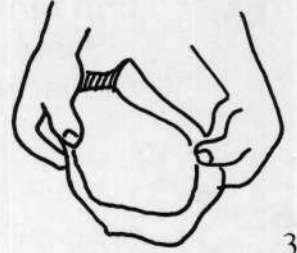
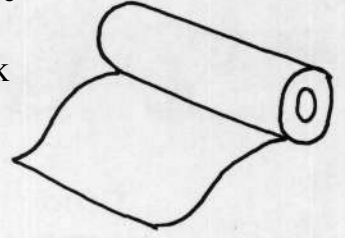
Kayık yapmayı bilir misiniz? Herhalde şu kağıttan katlanarak yapılan kayığı hepiniz biliyorsunuzdur. Bir gün oğlum Acar'a böyle bir kağıttan kayığın nasıl yapıldığını öğretmek istedim. O zaman galiba altı yaşında filan olmalıydı (şimdi sekiz oldu ve kapının zilini çoktandır kendisi çalabiliyor.) Bilirsiniz, biz büyükler çocuklarımıza bir şeyler öğretmekten çok hoşlanıriz. İşte ben de böyle bir gururla elime kağıdı aldım. İçimden diyorum ki, "Şimdi elimdeki kağıdın kayığa dönüştüğünü görünce nasıl da gözleri parlayacak Acar'ın..." Gerçekten de Acar bir bana bakıyor, bir de elimdeki kağıdı katlayışma. Biraz sonra kayığı bitirdim. Hani bilirsiniz, şöyle yan tarafa çizdiğim gibi bir kayık. Acar'ın önüne koydum bitince. Bir şey söylemedi. Tabii kafası karıştı. Onu rahatlatmak için dedim ki, "Bak Acar, öğrenmek biraz zor. Bu yüzden de birkaç kez açıp yeniden yapalım istersen." Yine bir şey söylemedi. Ben kağıdı birkaç kez açıp ona göstere göstere yeniden katladım. Sonunda yüzünde bir kımltı. Bana yaklaştı. Kolumun birini enseme atıp ağzını kulağıma yaklaştırdı ve sözcükleri tane tane sıralayarak, "Vişne reçelli ekmek istiyorum," dedi.



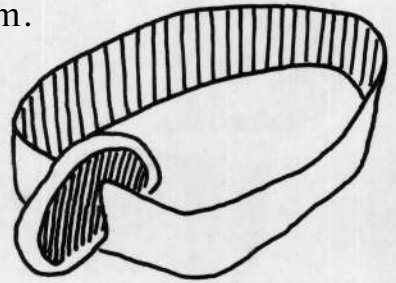
Bozum olmuş bir şekilde ekmeğine reçel sürüp getirdim. Gazetemın başına oturdum. Kayık yapmasını öğrenmek istemiyorsa ne yapabilirim, diye hayıflanıyordum ki gözüm masanın üstünde yarım bıraktığım kağıttan kayığıma takıldı. Yo, hayır, kayık değil uçak. Uçak mı? Hayır kayık... İkisi birden. Elime alıp inceledim. Benim kayığımı birkaç kez daha katlayarak uçak yapmak mümkünmüş. Acar, ekmek diliminin üstündeki vişne tanesini yalayıp yuttu ve, "Yuvada öğrenmiştik," dedi. Şimdi ben hâlâ aynı kağıdı katlayıp katlayıp açıyorum, kayığın uçağa nasıl dönüştüğünü öğrenmek için.

Gelelim kayığım Sabunha'ya... Bu kayığın özelliği motoru ve yelkeni olmadığı halde kendi kendine yüzüyor, yani hareket ediyor olması. Nasıl mı yapacaksınız? Mutfaklarda yiyecek sarmak için kullanılan alüminyum folyoları bilirsiniz. işte böyle bir folyo parçasını bükerek kayık biçimi vereceksiniz. Sonra da küçük bir sabun parçası kesip kayığınızın arkasına resimdeki gibi takacaksınız. Sabunun bir bölümü suyun içine girmeli. Böylece kayığınızı suya bıraktığınızda kendi kendine yol aldığını göreceksiniz. İçine koyduğunuz çok ağır olmayan yüklerinizi leğenin karşı kıyısına bu yöntemle çok ucuza gönderebilirsiniz, benden söylemesi. İyi eğlenceler...

Ama şey... Bir dakika... Kayığın nasıl yapıldığını biliyorum, ama aramızda kalsın, suyun içinde nasıl kendi kendine yol alabildiğini bir türlü anlamıyorum. Acar tatilden dönünce bu kayığı ona anlatacağım, ama ya bu soruyu bana sorar da bilmezsem diye korkuyorum. Ne olur siz bana anlatın, ama çabuk olun. Beni bu zor durumdan kurtarırsanız size küçük bir teşekkür ödülüm de var, anlaştık mı?



39



BİN BİRİNCİ YAVRU

Gümüşpul Ailesi,
Marmara Denizi'nin
derinliklerinde batık bir
gemide yaşar.

Küçük Gümüşpullar
tam bin bir kardeşiler.

Şaştınız, ama bunda
şaşılabacak ne var?

40

ÖYKÜ VE RESİMLER

MİS
TİK

Şimdi siz, "Atların, ayıların, maymunların bir, ya da iki yavrusu olur. Kedilerin, köpeklerin, beşer altışar yavrusu olur. Neden balıkların bu kadar çok?" diyeceksiniz.

Balıklar yumurtlayarak çoğalırlar. Anne balık bir seferde binlerce yumurta yapar. Bu yüzden balık yavruları bir iki kardeş değil, binlerce kardeş olurlar.

O sabah, Bay Gümüşpul, yavrular uyurken işe gitmişti. Küçükler uyanınca, "Acıktık! Acıktık!" diye ağlamaya başladılar. Anne balık, "Şimdi gidip size yiyecek getireceğim. Sakın ben dönmeden dışarı çıkmayın. Kapıyı da yabancılara açmayın," diyerek evden ayrıldı.

Çocuklar, annelerinin



sözünü dinlemiş, bir köşeye çekilip onun dönmesini beklemeye başlamışlardı.

Bin bir tane yavruyla başa çıkmak kolay mı? Bu yüzden anne balık evden ayrılırken küçüklerden birinin de kendisiyle çıktığını göremedi.

Yaramaz balık, "Annem gelene kadar bekleyemem. Yiyeceğimi kendim arayacağım," diye düşünmüştü.

Amma küçük balık, kocaman denizde kendisi gibi acıkmış başka yaratıkların da olduğunu bilmiyordu:

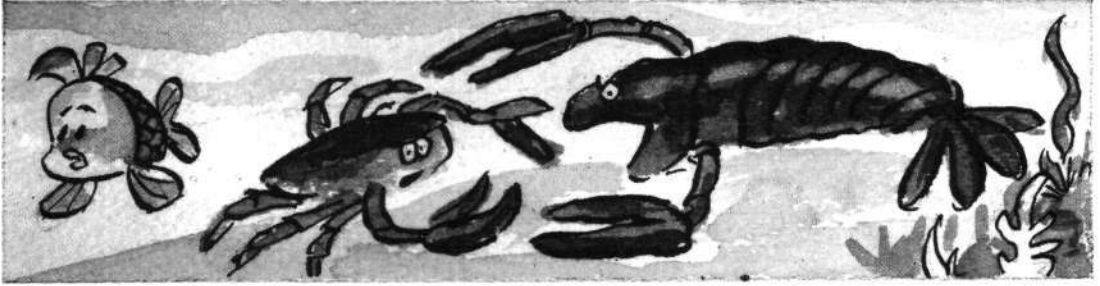
"Burada yiyecek bir şeyler vardır," diye bir kayanın dibini araştırırken, bir yengecin kışkacına yakalanıverdi.

Yengeç onu tam ağzına atacağı sırada kaba bir ses:

"Dur bakalım! Kimin balığını yiyorsun sen?" diye gürledi. Bu kocaman bir ıstakozdu.

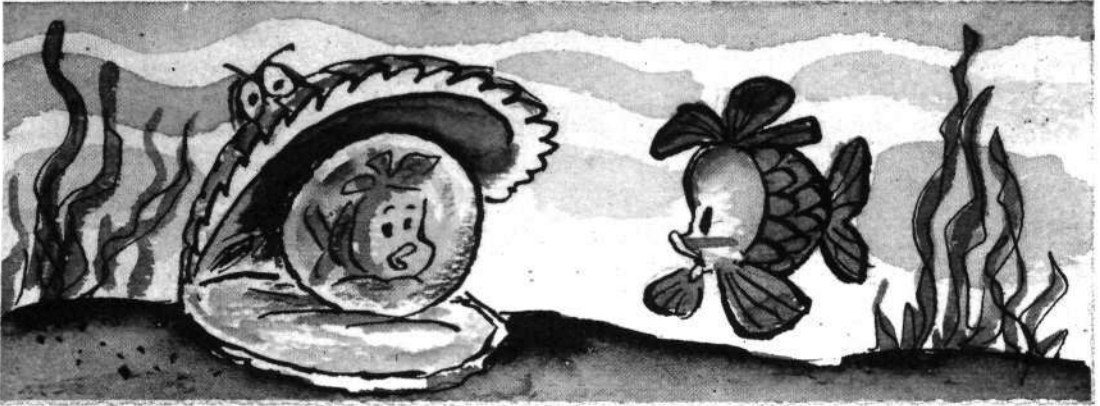
Yengeç, "Kimin balığı olacak, benim balığım. Onu şimdi elimle yakaladım."

Istakoz, "Onu önce ben görmüştüm. Bu balık benim hakkımdır. Başkasının malını almaya utanmıyor musun?" diyerek yengecin üstüne atıldı. Açgözlü yaratıklar dövüşürken küçük balık ellerinden kurtulup kaçtı.



Gümüşpul, artık kaya diplerinin tehlikeli olduğunu öğrenmişti. Yiyeceğini kumlarda aramaya karar verdi. Dolaşırken pırıl pırıl bir şey gördü. Hemen o yana gitti. Bu güzel şey, bir istiridyenin ağzındaki inci idi. Küçük balık, incinin güzelliğini seyre dalmış, açlığını unutmuştu.

42



İstiridye, "İncimi çok mu beğendin küçük? Gel de yakından bak," dedi.

Küçük balık, "Teşekkür ederim, çok sevimlisiniz," diyerek yaklaştı; istiridyenin de karnı açtı:

"Sen de çok şirinsin. Böyle tatlı yaratıklara bayılırım ben. Yaklaş, daha yaklaş!" diyerek ağzını iştahla şapırdattı.

Küçük Gümüşpul istiridyeye iyice sokulmuş, bir aynanın karşısındaymış gibi incideki görüntüsüne gururla bakıyor, içinden, "Ne kadar güzel balıkmışım!" diyordu.

İstiridye, "Kendini beğenmişler olmasa aç kalırdım," deyip, ağzını kapatıverdi. Gümüşpul neye uğradığını şaşırdı. Artık iş işten geçmiş; istiridyenin içi kapkaranlık olmuş, ne incinin güzelliği ne de çok beğendiği görüntüsü kalmıştı. Şimdi ağlıyor, bağıyor, ama bütün çabaları boşa gidiyordu.

Gümüşpul şanslı balıktır. İşte tam bu sırada denize dalan bir balık adam, istiridyenin ağzını tutup açıverdi. Gümüşpul hemen kaçıp kurtuldu. "Oh! Işığa, hayata yeniden kavuştum. Az kalsın ölüyordum, ama güzel görünen bazı şeylerin zararlı olabileceğini öğrendim." diye bağırdı.

Dalgıç, inciyi alıp istiridyeyi bıraktı. İstiridye, "İncimi isterim! İncimi isterim!" diye tepinerek ağlıyordu. Gümüşpul, "Bu sana ders olsun. Artık incini göstererek kimseyi aldatamayacaksın. Ben de bundan sonra, annemin ve büyüklerimin sözlerini dinleyeceğim. Hemen eve dönüyorum," dedi.

Eve dönmek istiyordu, ama birbirine benzeyen deniz dibi tepeciklerine bakarak yol almak çok zordu.

Evini ararken ahtapotla karşılaştı.

Gümüşpul, "Bay Ahtapot, lütfen bizim evin yolunu gösterir misiniz?" Ahtapot, "Gel de kulağına söyleyeyim." Gümüşpul, "Denizde ne kadar çok obur yaratık varmış. Beni yemek için böyle söylediğinizi biliyorum. Lütfen uzaktan anlatınız. Ben duyarım."

Ahtapot onun akıllı bir balık olduğunu anlamıştı. "Ben akıllı yaratıklara saygı duyarım. Yanlış aptalları yerim. Size evinizin yolunu göstereyim," deyip kollarını açtı. Onun birçok kolu vardı. Bütün kollarını açmıştı. Her kolu başka bir yönü gösteriyordu.

Gümüşpul, "Anlaşıldı, ahtapot, evimin yolunu





gösteremeyecek!" diyerek oradan uzaklaştı.

Giderken bir gürültü duydu, dönüp bakınca katıla katıla güldü. Sabah ellerinden kurtulduğu yengeçle İstakoz, "Balık senindi, yok benimdi!" diyerek hâlâ dövüşüyorlardı.

Çabucak oradan uzaklaştı, bir süre gittikten sonra:

"Hah, işte kısmetim; deniz dibinde yemek bulmak o kadar zor değilmiş! Balıklar yesin diye çengele et asmışlar. Canlılar beni yiyebilir, ama bu cansız. Bundan korkulmaz!" deyip, taptaze midye içini iştahla ısırdı. Isırdı ama

yutamadı. Üstelik hızla yukarı çekilmeye başladı. Kurtulmak için çırpındı. Sağa sola kuyruk attı. Hepsi boşuna! Balıkçının oltasına yakalanmıştı. Artık kurtulamazdı. Biraz sonra kendini suyun dışında buldu, nefesi tıkanmıştı.

Balıkçı, "Hay Allah, ne kadar küçük bir balık! Benim işime yaramaz. Bunu Sarman'a vereyim." dedi. Onu oltadan çıkarıp kedinin önüne attı.

Sarman anne kedi idi. Gümüşpul'u ağzına alıp yavrularına götürdü, "Alın, size taptaze balık getirdim. Afiyetle yeyin," dedi.

Gümüşpul, "Ne olur beni denize atın da anneme gideyim. O şimdi beni arar!"



diye ağlıyordu. Yavru kediler, "Anneciğim, bize balık getirdiğin için teşekkür ederiz. Ne olur onu bırakalım da annesine gitsin!" dediler.

Sarman, "Peki, haydi annene git. Bir daha da ona sormadan kapının önüne bile çıkma!" dedi.

GÜmüşpul'u denize bıraktılar. Küçük Gümüşpul, kendisini tekrar denizde bulunca, sevinçle dibe daldı. Evini aramaya başladı, ama bulamıyordu bir türlü. Birçok deniz hayvanına sordu. Hiçbiri ona yardım edemedi. Çünkü deniz dibinde her şey birbirine benzer. Sokaklar caddeler yoktur. Bu yüzden de adres yoktur. Gümüşpul artık ağlıyordu, ama kocaman denizin içinde gözyaşları görünmüyordu.

Böyle ağlarken denizkızıyla karşılaştı.

Denizkızı, "Aman ne sevimli balık! Sen buralarda yalnız başına ne yapıyorsun bakayım küçük? "

Gümüşpul, "Evimi arıyorum, ama kimse bilmediği için bulamıyorum."

Denizkızı, "Ben denizin her yerini bilirim. Gel, seni evine götüreyim," dedi.

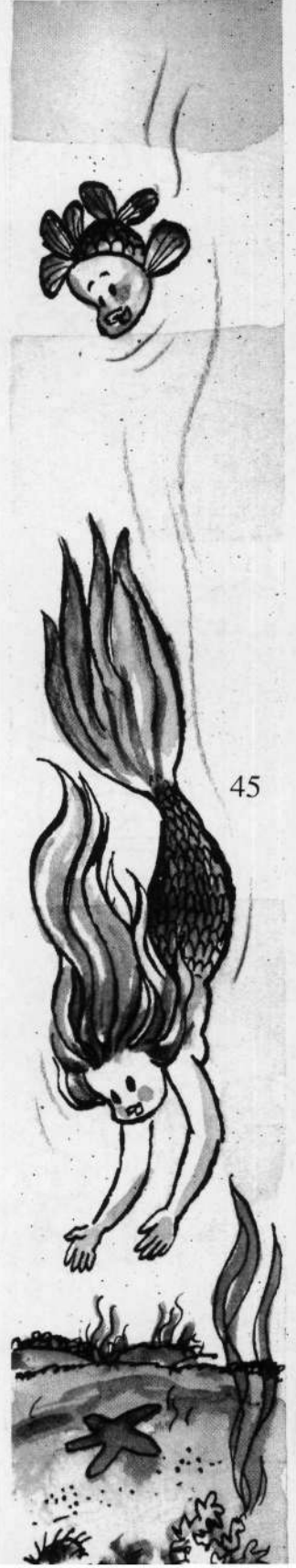
Yolda yengeçle ıstakozla rastladılar, "Balık senindi, yok benimdi!" diye hâlâ Gümüşpul için dövüşüyorlardı. Bu duruma katıla katıla güldüler.

Evde anne ve baba balık, yavruları sayıyordu. Baba balık, "998, 999, 1000. İşte gene 1000 tane çıktı. Bir yavrumuz eksik!" dedi.

Anne balık, "Gümüşpul! Gümüşpuuul! Neredesin yavrucuğum?" diye onu çağırıyordu.

Gümüşpul, "BURADAYIM," deyince, sevinerek yanma koştu. Sarıldılar, öptüler.

Anne ve baba balıklar, " Güzel denizkızı, yavrumuzu getirdiğin için sana çok teşekkür ederiz. Bin bir tane değil ya, kırk bir bin tane yavrumuz olsa, gene de bir tanesinden bile vazgeçemeyiz," dediler.



İPUCU BİZDEN ÇÖZÜMÜ SİZDEN

Turan Yüksel

Kar yağar, yağmur yağar, ortalık kupkuru; dışarı çıktım, balçık, çamur, biraz öteye gittim, üç torbaya rastladım, ikisi dipli mipli, birinin hiç dibi yok; hiç dibi olmayan torbayı aldım, biraz daha gittim. Üç tencereye rastladım. İkisi dipli mipli. Birinin hiç dibi yok, hiç dibi olmayan tencereyi aldım, torbaya soktum; biraz öteye gittim üç testiye rastladım, ikisi kulplu mulplu, birinin hiç kulbu yok; kulbu yok testiye aldım, biraz öteye gittim, üç çeşmeye rastladım, ikisi sulu mulu birinin hiç suyu yok, hiç suyu olmayan çeşmeden kulpsuz testiye doldurdum; biraz öteye gittim, üç kapıya rastladım, ikisi kırık mırık, birinin hiç kapısı yok, hiç kapısı yok olan kapıyı çaldım, karşıma üç adam çıktı, ikisi gözlü mözlü, birinin hiç gözü yok; hiç gözü olmayandan bir akçe istedim, bana üç akçe verdi, ikisi paralı maralı, birinde hiç para yok, hiç para olmayan akçeyi aldım, biraz öteye gittim, üç satıcıya rastladım, ikisi donlu monlu, birinin hiç donu yok, hiç donu olmayana akçemi uzattım, bana kağıt verdi çivi verdi, helva verdi, tahta verdi. Helvayı yedim, karnım doydu; oturdum, üç merdiven yaptım, ikisi uzun muzun, birinin hiç boyu yok, biraz öteye gittim, üç camiye rastladım, ikisi minareli minaresiz, birinin hiç minaresi yok; hiç minaresi yok olanda üç müezzın ezan okuyor, ikisi sesli mesli, birinin hiç sesi yok, hiç boyu olmayan merdiveni hiç minaresi olmayan camiye dayadım ve çıktım; hiç sesi olmayan müezzının başını uçurdum. Aşağı indim, eve gidiyorum. Bir de baktım ki, köprü üstünde uçurduğum baş, soğan, salata satıyor.

Sevgili Arkadaşlar,

Yandaki yazıyı okuduğunuzda aklınıza masal geldi değil mi? "Bu bir masal tekerlemesi," dediğinizi duyar gibiyim. Dedüğünüzün yansı doğru sayılır, çünkü okuduğunuz parça bir tekerlemedir. Ama, masal tekerlemesi değil; tekerleme-bilmecedir. Akseki yöresinde halkımız bu bilmeceyi tekerleme biçiminde sormuş. Ünlü halk bilimcimiz İlhan Başgöz de derlemiş ve Türk Bilmeceleri kitabında yayınlamış.

Bu uzun, belki de en uzun bilmecenin yanıtını bilmeniz için ipucu gerekli mi, bilmiyorum? Hani bazıları karşısındaki kişinin sözlerine inanmayınca, "Bırak sen o masalları," diyerek o sözlerin olduğunu belirtmeye çalışırlar. Ben ne zaman, "Bırak o masalları" cümlesini duyarsam içim burkulur! Çünkü o kişilerin, o güzelim masalları anlayıp sevemediklerini görmekteyim. Bunun için masalı la eş tutmaktadırlar. Eğer böyle bakacak olursak öyküler, romanlar, sinema, tiyatro oyunları da birer olmaz mı?

Yukarıda nokta nokta geçen yerlerdeki sözcüğün (yani tekerleme-bilmecenin yanıtının) ne olduğunu anladınız değil mi? Zaten Kırmızıfare'nin 28. sayısında sorduğumuz bilmecenin yanıtı da aynı sözcüktü.

Masal dolu günler diliyorum sizlere.

Geçen ayki kurnaz soruların cevapları:

1) İki kulağı var. 2) Davul, çünkü vurmadan çalamaz. 3) Islanır. 4) Delik 5) Sahibi önden gittiği için.

ÇOCUK EDEBİYATI GÜZEL * ÇOCUK VAKFI YAYINLARI
**HER ÇOCUĞUN
BİR YILDIZI VAR**
Mustafa Ruhi ŞİRİN



Her Çocuğun Bir Yıldızı Var

Mustafa Ruhi Şirin * Res.: Emel Kehri * Çocuk Vakfı
Yayınları * 1. Basım: Kasım 1993, 72 Sayfa * 19x12
cm * 1. Hamur Kağıt * Siyah beyaz iç resimler

"Çocukluk rüya ve masal çağıdır. Her çocuğun bitmeyen bir hikayesi vardır. Acıyı, sevinci, mutluluğu yaşadığı günler onun için birer şölendir. Çocuk büyüdükçe çocukluk cennetinden uzaklaşır. Ama bu güzel günleri hiç unutmaz, çocukluk cennetini hatırlar. Çocuk kalbinde sakladığı yıldızı çocukluğunun uçurtması olur," diyor Çocuk Vakfı'nın kurucusu ve yöneticisi, şair ve yazar **Mustafa Ruhi Şirin**. Çocuğa yönelik her tür alanı kucaklamak üzere kurulan Çocuk Vakfı, muhtaç

48 çocuklara yardım çalışmalarının yanısıra bir dizi kitap da yayımladı.

Her Çocuğun Bir Yıldızı Var kitabında yazarın on bir öyküsü yer alıyor. Öyküler kimi zaman doğayla, kimi zaman da yazarın kendi çocukluğuyla sarmaş dolaş şiirsel söyleyişlerle oluşturulmuş. Okurken, yazar Mustafa Ruhi ile şair Mustafa Ruhi'nin çatışmasını izliyorsunuz kitap boyunca. Düz yazı olarak başlayan öykü, kimi zaman düz yazılıktan çıkıp yazarın şairliğine yakalanıyor ve bir bakıyorsunuz ki, düz yazı değil, bir şiir okumaktasınız. Zaten öykülerin adları bile daha çok şiir adları gibi: **Suna'nın Bebeği, Ayla'nın Bulut Oyunu, Balıkların Sunduğu Gülücük, Kardan Adamın Kedisi, Güneş Resimli Kayık, Çocukluk Arkadaşım Sincap, Maviş Kedim Miyav Dedi, Yağmurun Elleri, Köpeğimin Kurdelesini Kırmızı, Evinize Hoş Geldiniz ve Her Çocuğun Bir Yıldızı Var.**

Mustafa Ruhi Şirin 1955 yılında Of'ta doğdu. Ankara'da Gazetecilik ve Halkla İlişkiler Yüksek Okulu'nu bitirdi. 1981 yılından beri İstanbul Radyosu'nda yönetici olarak çalışmaktadır. Gökyüzü Yayınları olarak 1987-88-89 yıllarında Çocuk Edebiyatı yıllıklarını yayımladı. On yedi çocuk kitabı yayımlanmıştır.

Eğer bu kitabı edinmek istiyorsanız, Çocuk Vakfı'nı (212-240 23 83) veya Kırmızıfare'yi 212-252 63 75 arayabilirsiniz. Güzel okumalar!

Yarın, Okuyanların Olacak!

MAVİBULUT YAYINLARI 1994

KDV dahil fiyatı

OKULÖNCESİ ETKİNLİKLER DİZİSİ

Artık Kendim Boyayabilirim * <i>Fatih Erdoğan</i>	45.000.-
Artık Kendim Çizebilirim * <i>Fatih Erdoğan</i>	45.000.-

İLK KİTAPLAR DİZİSİ

Geceyi Sevmeyen Çocuk (Ciltli) * <i>Aytül Akal</i>	180.000.-
Canı Sıkılan Çocuk (Ciltli) * <i>Aytül Akal</i>	180.000.-
Kardeş İsteyen Çocuk (Ciltli) * <i>Aytül Akal</i>	180.000.-
Kırçıl Horoz (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	85.000.-
Demet'in Bahçesi (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	85.000.-
Kedi (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	30.000.-
Balık (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	30.000.-
Köpek (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	30.000.-
Kuş (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	30.000.-
Kanaryamm Öyküsü (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	85.000.-
Al Takkeli Dev... (Ciltli) * <i>Ayla Çınaroğlu</i>	85.000.-
Aç Tırtıl * <i>Eric Carle</i>	70.000.-

FINDIK KİTAPLAR DİZİSİ

Pufpuf Ayı Bal Peşinde * <i>A. A. Milne</i>	24.000.-
Pufpuf Ayı'nın Sıkışık Günleri * <i>A. A. Milne</i>	24.000.-
Park, Peri ve Belediye Başkanı * <i>Dilek Aykul Bishku</i>	24.000.-
Bayan Tutu Modaya Uyuyor * <i>Melek Güngör</i>	24.000.-
Gökyüzündeki Tuhaf Delik * <i>Dilek Aykul Bishku</i>	24.000.-

KİTAP KURDU DİZİSİ

Küçük Prens (Ciltli) * <i>A. Exuvery</i>	95.000.-
--	----------

DERGİLER

KIRMIZIFARE (aylık dergi)	30.000.-
1 yıllık abonelik	300.000.-
2. Cilt	450.000.-
Şehir Hayvanları ve İnsanları İçin KEDİ (2 aylık dergi)	35.000.-
1 yıllık abonelik	140.000.-

DOSTLARIMIZ DİZİSİ

Köpeğiniz ve Siz * <i>Emel Tezcan, Filiz Ateş Anğ</i>	145.000.-
---	-----------

PARK TAKI

GÜNEŞ ÖZCAN



KIRMIZIFARE

